INTEGRAAL LANDSCHAPSPLAN

SCHOOTSVELDEN ZUID

SCHOOTSVELDENZUID/ INPASSING A1 MUIDEN

integraal landschapsplan

gebaseerd op de gebiedsvisie A1_Vesting Muiden

2901.08
mei 2015
gemeente Muiden
MTD landschapsarchitecten

MTD | Zuid-Willemsvaart 142 | postbus 5225 | 5201 GE ´s-Hertogenbosch
T +31 (0)73 6125033 | **F** +31 (0)73 6136665 | **E** mtd@mtdls.nl | **I** www.mtdls.nl

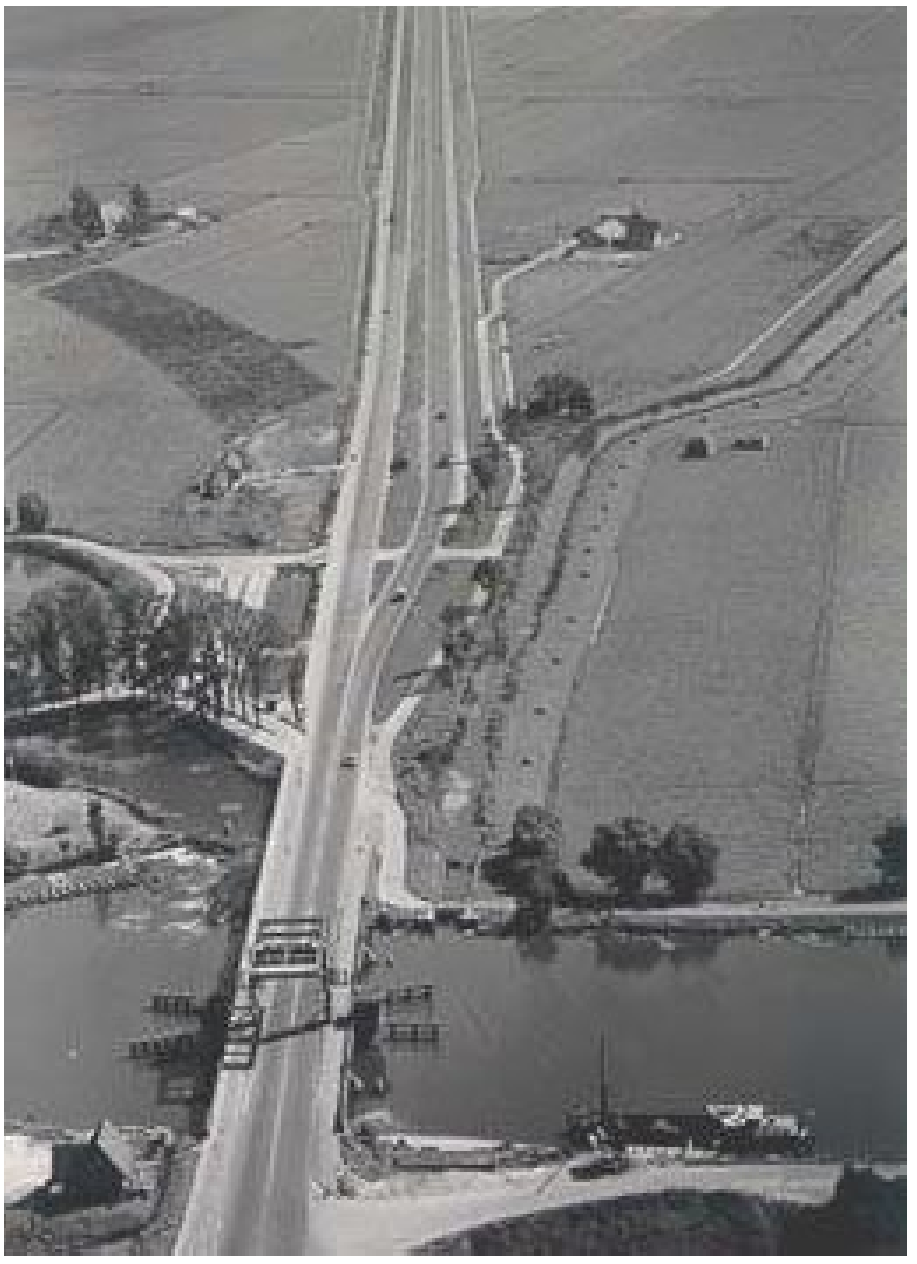

VOORWOORD

Met de verlegging van het tracé van de A1 rondom Muiden, als onderdeel van het landelijk project Schiphol-Amsterdam-Almere (weguitbreiding A1 - A6) ondergaat het landschap een grote verandering. Hierin zien we vooral kansen, voor het landschap en voor de stad Muiden, waar op dit moment het huidige tracé dwars door het landschap snijdt en de stad inklemt. Om het herstel van het landschap in goede banan te leiden is op 12-02-2015 door MTD landschapsarchitecten de plankaart visie A1_vesting Muiden gepresenteerd, welke vervolgens als vertrekpunt is genomen voor het samenstellen van dit integraal landschapsplan voor de zuidelijke Schootsvelden van Muiden/ inpassing A1 Muiden.

Voor u ligt de rapportage van het proces dat resulteert in het integraal landschapsplan Schootsvelden Zuid. Het omvat een analyse van eerdere beleids- en visiedocumenten, formulering van de ontwerpprincipes, en onderbouwde detaillering van de plankaart visie A1_Vesting Muiden in de vorm van een integraal landschapsplan in 3 deelgebieden. Deze zijn het uitgangspunt voor de inrichting van de zuidelijke Schootsvelden in heden en toekomst.

Muiden/ 's-Hertogenbosch
mei 2015

INHOUD

1 inleiding **9**

2 beleid en ontwikkelingen **11**

2.1 ontwikkelingen 11

2.2 beleid 31

3 ontwerpslag **47**

3.1 kwaliteiten van het landschap 47

3.2 historische kaart als basis 49

3.3 ontwerpprincipes 53

4 plankaart visie A1_vesting Muiden **59**

5 integraal landschapsplan Schootsvelden Zuid **61**

5.1 definitie 61

5.2 landschapsplan Schootsvelden Zuid A 65

5.3 landschapsplan Schootsvelden Zuid B 69

5.4 landschapsplan Schootsvelden Zuid C 73

5.5 peilvakscheidingen en ecologie 79

5.6 recreatieve routes 81

5.7 totaalbeeld begin vs eind 83

colofon **85**

100M

1 INLEIDING

De stad Muiden heeft een rijke landschappelijke historie. De oorspronkelijke structuur van vestingstad en bijbehorende schootsvelden ligt hier letterlijk in het landschap in de vorm van de vestingwallen en open polder. Het verhaal van het ontstaan en de functie van de stad Muiden wordt door het landschap zelf verteld. Het historisch belang van stad en land wordt geillustreerd door haar positie binnen de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Muiden ligt tevens op een druk infrastructureel en waterkundig knooppunt. De stad zelf is uitgebreid met nieuwbouwwoningen waardoor de oorspronkelijke contouren van de stad vervagen. De restanten van de vestingwallen raken met de tijd versnipperd en vervaagd. Vooral de A1 heeft met haar ligging dicht tegen de stad aan veel beslag gelegd op het landschap en voert momenteel de boventoon.

Met het project Verder met de Vesting legt Muiden de eerste hand aan het herstel van de vestingwerken binnen de stedelijke contouren. De leesbaarheid en onderlinge verbinding van het historisch erfgoed zijn hierbij de rode draad, de historische kaart het uitgangspunt.

Met de verlegging van de A1 rondom Muiden ontstaat de unieke en grootse kans om tevens de inrichting van de schootsvelden aan te pakken en het geheel te ontwikkelen tot een samenhangend verhaal van stad en land; vesting en schootsvelden. De historische kaart is ook hier het uitgangspunt en vanzelfsprekend de aansluiting met het project Verder met de Vesting.

In het gebied speelt een breed scala aan ontwikkelingen en vraagstukken, welke voornamelijk van infrastructurele en waterhuishoudkundige aard zijn. Tevens ligt er een grote verzameling beleids- en visiedocumenten die allen betrekking hebben op de gronden rondom Muiden. Dit rapport stelt zich als doel een inrichtingsplan te ontwikkelen waarin de samenhang en grote lijnen in het landschap de boventoon voeren en ontwikkelingen zich voegen naar het landschap.

Het landschapsplan is ontstaan in nauwe samenwerking met de gemeente Muiden en met input van het kwaliteitsteam A1, SAAone, Waternet en het kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie.

luchtfoto huidige situatie Muiden

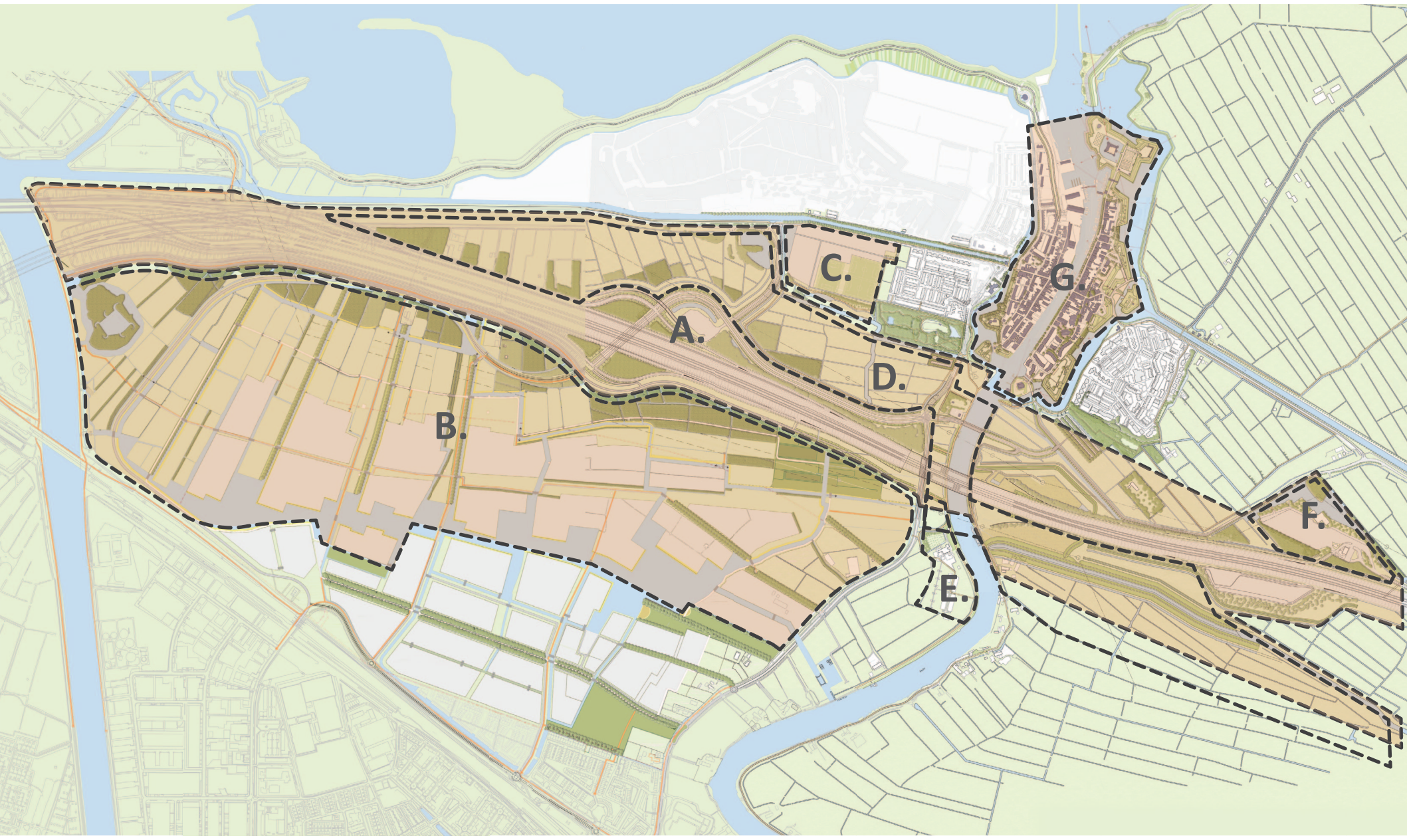
A.
B.
C.
D.
E.
F.
G.

2 BELEID EN ONTWIKKELINGEN

2.1 ontwikkelingen

A. Weguitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere

B. Gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder

C. Gebiedsontwikkeling Bredius

D. Realisatie Ecologische Hoofdstructuur

E. Verplaatsing Vechthoeve naar Zorglandgoed Hoogerlust

F. Realisatie en herinrichting verzorgingsplaats De Hackelaar

G. Verder met de Vesting en Uitvoeringsprogramma Oost

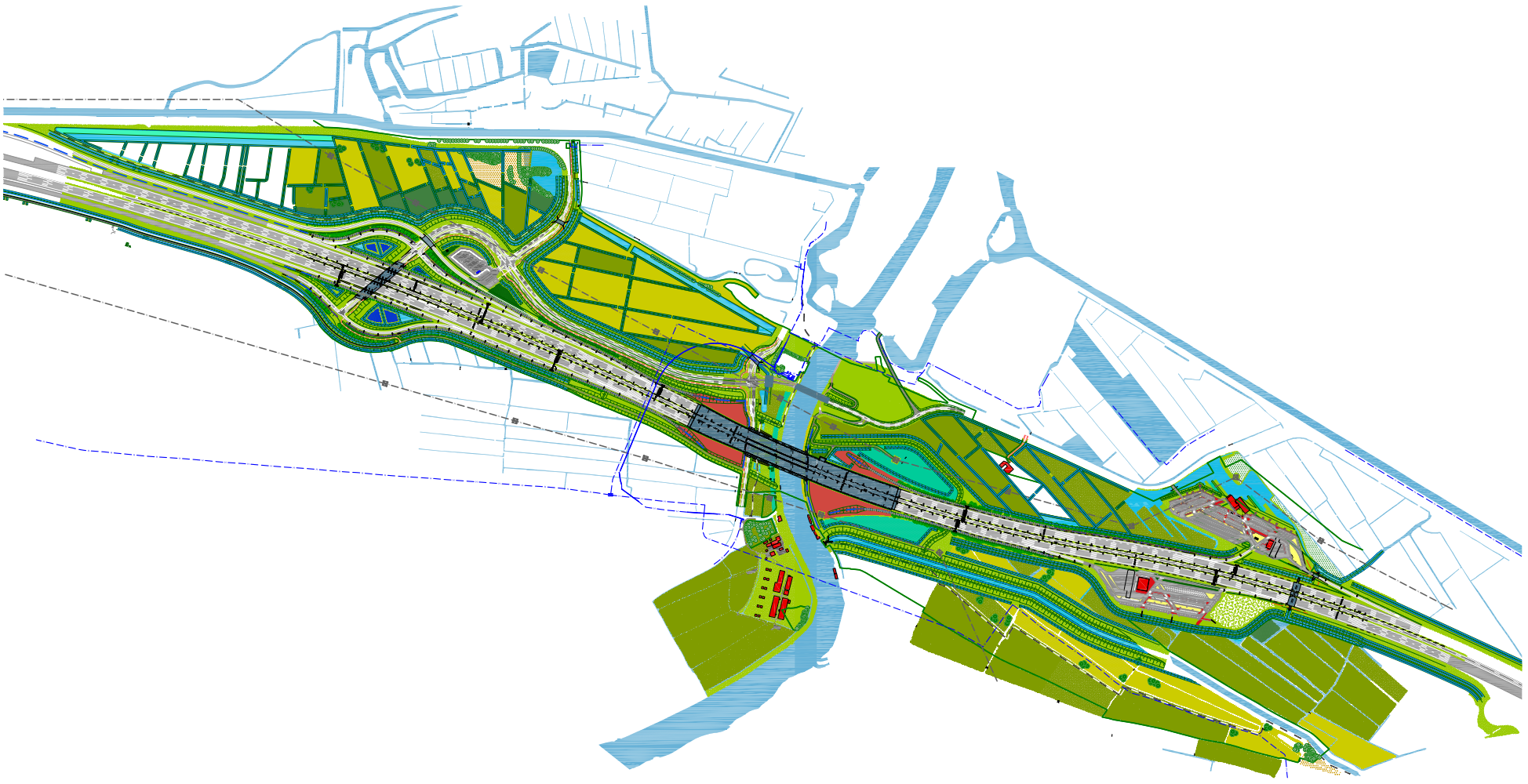

Plankaart SAAone

Weguitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere (SAA)

datum: 2011
auteur: Ministerie van Infrastructuur en Milieu
status: onherroepelijk

achtergrond:

De verbetering van de bereikbaarheid van Schiphol, Amsterdam en Almere staat al lange tijd op de agenda. Over de voorkeursvariant voor de verbetering van de bereikbaarheid in de regio is jaren gesproken. In Tracébesluit SAA van 21 maart 2011 is uiteindelijk het definitieve tracé vastgelegd. Het Tracébesluit SAA is het juridisch bindende ruimtelijk besluit op grond waarvan het project kan worden uitgevoerd.

relevante inhoud:

Het Tracébesluit bepaalt de ligging van de nieuwe rijkswegen, inclusief het aantal rijstroken en de locaties van kunstwerken en lokale aansluitingen. Ook de verplichte maatregelen voor bestrijding van geluidhinder en compensatie en nieuwe aanleg van natuurgebieden zijn vastgelegd.

Bij het Tracebesluit horen kaarten met verschillende vlakken waarop de wegen staan ingetekend. Daarnaast kent het Tracébesluit ook zogenoemde maatregelvlakken 'Natuurcompensatie' en 'Landschappelijke Inpassing'. In deze gebieden dient de aanleg van natuur, herplant van bomen en het herstel van het landschap plaats te vinden. De invulling van deze gebieden is niet uitputtend geregeld.

De aanleg van de Waterlandtak is voorzien in de maatregelvlakken 'Natuurcompensatie'. In de bepalingen over deze natuurcompensatie is het aantal hectares vastgelegd.

Voor de maatregelvlakken 'Landschappelijke Inpassing' zijn de regels beperkt. Er is geen definitie wat landschappelijk inpassing inhoudt. De volgende bepalingen gelden voor het plangebied in Muiden (artikel 13 van het Tracébesluit):
- Waar de A1 zich splitst in de richting van de A9 wordt geen zichtbelemmerende beplanting aangebracht om zo het zicht vanaf de hoge delen van de A1 en A9 over de Bloemendalerpolder en het IJmeer mogelijk te maken.
- Het zicht vanuit de Bloemendalerpolder op de A1 zal worden beperkt door een groene uitvoering van te plaatsen geluidschermen of door het aanbrengen van beplantingen.
- De ontsluitingsweg richting Muiden en Weesp wordt voor een groot deel parallel aan de A1 gelegd om het ruimtebeslag te beperken en ruimte te bieden aan de Waterlandtak van de Natte As.
- De A1 wordt ten oosten van de Vecht zo min mogelijk beplant om de openheid van het landschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie niet verder te verstoren.
- Er komt een aquaduct in de A1 onder de Vecht, dat wordt voorzien van een ecostrook en natuurvriendelijke oevers.
- De rondom de verzorgingsplaatsen Hackelaar en Honswijck te verwijderen beplanting wordt niet in de directe nabijheid herplant. In plaats daarvan worden dijklichamen aangebracht waarmee de verzorgingsplaatsen worden afgeschermd en waarmee wordt aangesloten bij het karakter van het landschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

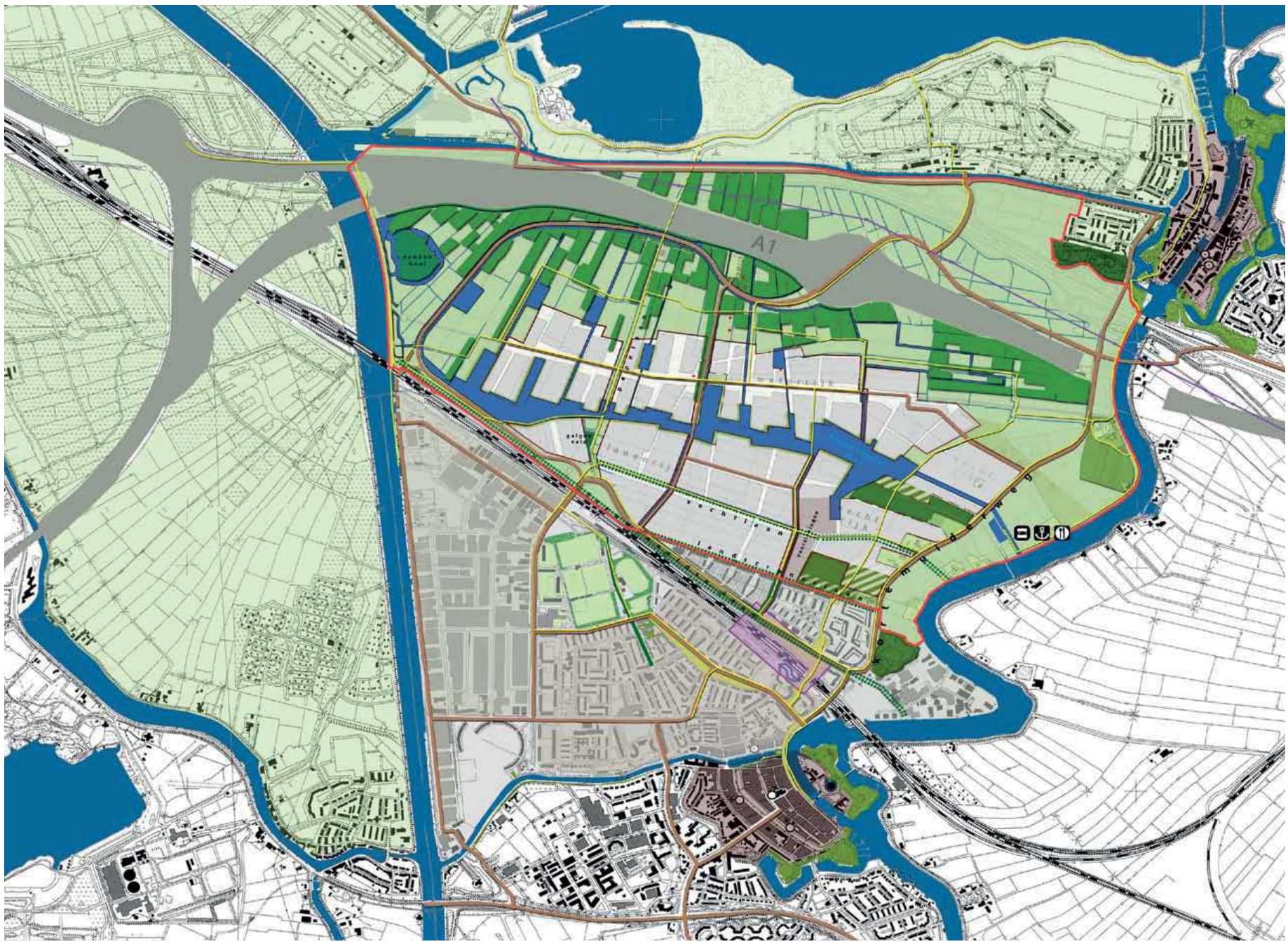
A1

Gebiedsontwikkeling Bloemendalerpolder

datum: oktober 2012
auteur: publieke en private partijen gebiedsontwikkeling
status: vastgesteld contractdocument

achtergrond

Na vele jaren van planvorming is tussen de overheden en private partijen uiteindelijk in september 2012 een overeenkomst gesloten voor de herontwikkeling van de Bloemendalerpolder (de SUOK). Er is worden maximaal 2750 woningen ten zuiden van de A1 voorzien. De rest van de polder moet groen blijven en wijzigt van agrarisch gebied naar natuurgebied (ten noorden van de A1) en een meer recreatief landschap (ten zuiden van de A1).

Onderdeel van de SUOK is een Ruimtelijk Kader. Het Ruimtelijk Kader is een visiedocument met principes maar is geen gedetailleerd plan.

relevante inhoud

In het Ruimtelijk Kader staan de essenties van de Bloemendalerpolder. De belangrijkste essentie is de bestaande landschappelijke structuur als basis. De A1 wordt visueel ingepakt met bos.

Over de verankering met het landschap in de omgeving staat vermeld:
1. De geografische ondergrond, met name de cultuurhistorische verkaveling, vormt de basis voor alle inrichtingselementen van het plan; water, groen en woonvelden. Het plan is ontworpen op de hoofdlijnen van de huidige verkavelingsstructuur;
2. Het robuuste groen buiten de woonvelden maakt deel uit van een groter groen gebied. De landschappelijke structuur (bosstroken afgewisseld met weiden) wordt in hoofdlijnen doorgetrokken naar de Bloemendalerpolder. Zo wordt de samenhang tussen de gebieden zo groot mogelijk gemaakt;

Het Ruimtelijk Kader bevat een aantal belangrijke kaarten. De kaart met de verankering met de omgeving maakt duidelijk dat de Bloemendalerpolder onderdeel is van de grotere landschappelijke structuren Diemerscheg en het veenriviergebied langs de Vecht met een relatie naar de vestingsteden Muiden en Weesp.

De essentiekaart laat de ruimtelijke essenties zien, zoals het gebruiken van de bestaande landschappelijke structuur en het inpassen van de A1 op een wijze dat het landschap doorloopt.

Het Ruimtelijk Kader bevat tenslotte een kaart met het ruimtelijk raamwerk. De kaart met het ruimtelijk raamwerk is een mogelijke nadere uitwerking van de essentiekaart. In de Ruimtelijk raamwerkkaart zijn de belangrijke landschappelijke dragers vastgelegd. De Ruimtelijk raamwerkkaart heeft de bedoeling om naast de Essentiekaart de principes vast te leggen.

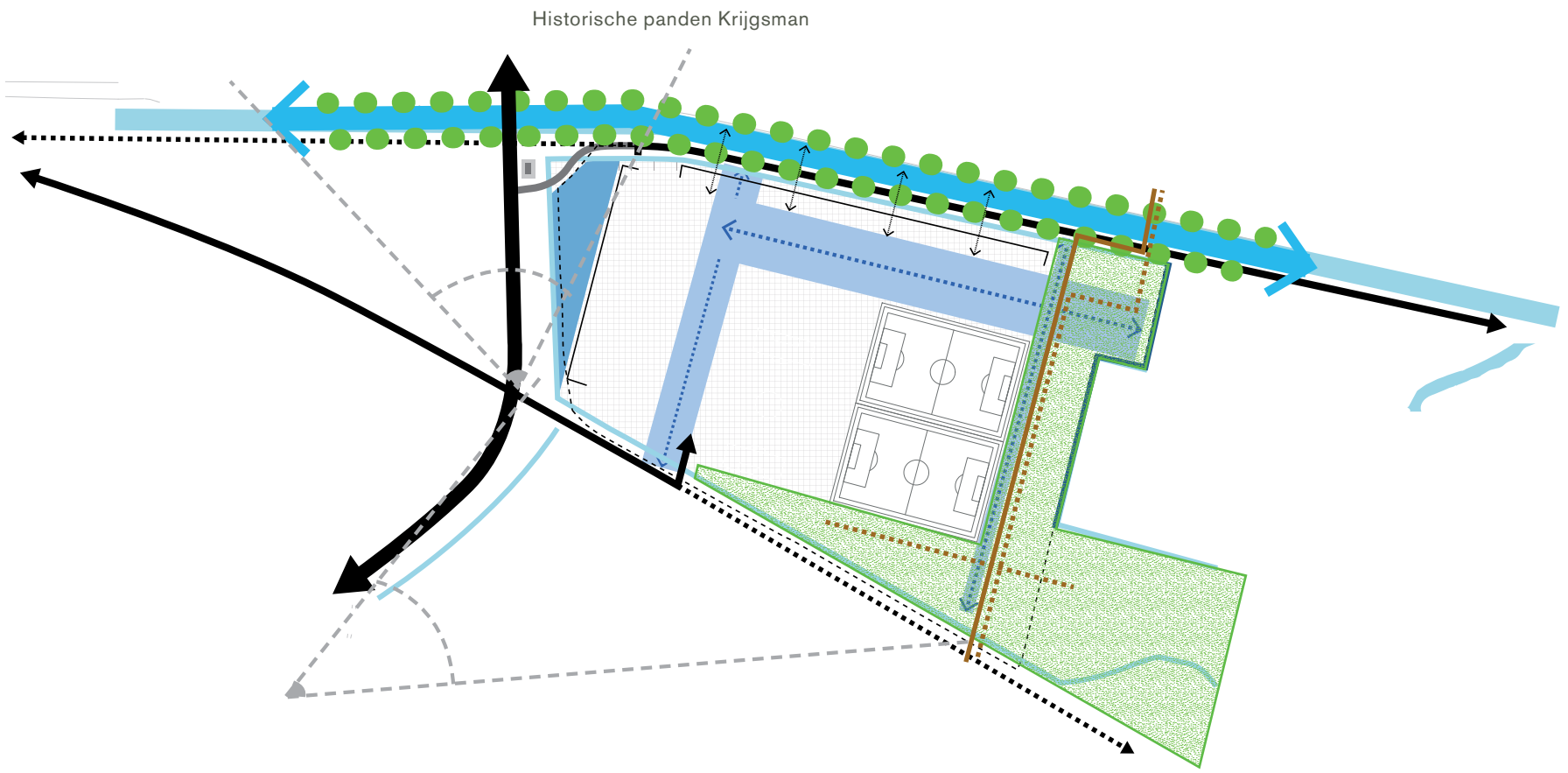
Historische panden Krijgsman

Gebiedsontwikkeling Bredius

datum: 2015
auteur: Karres en Brands, SVP
status: concept

achtergrond

De Brediusgronden liggen tussen de wijk Zuidwest, de Muidertrekvaart en de huidige A1. Het is de wens van Muiden en het RVB/ Rijkswaterstaat (de eigenaar) om in dit gebied 3 sportvelden, een hotel en maximaal 50 woningen te realiseren. Hiervoor wordt het bestemmingsplan herzien. Ten behoeve van de ontwikkeling is het Beeldkwaliteitskader Bredius opgesteld, waarin de stedenbouwkundige en landschappelijke visie is vastgelegd. Dit document dient als onderlegger voor het bestemmingsplan en als toetsingsdocument. Dit document is nog niet vastgesteld.

relevante inhoud

De Brediusgronden zijn onderdeel van de Bloemendalerpolder en liggen direct naast de toekomstige Waterlandtak en in de voormalige schootsvelden van de vesting. Dit moet duidelijk terugkomen in de inrichting en uitstraling van het gebied.
Dit vertaalt zich in het doorzetten van de orthogonale structuur.
Ten zuiden van de sportvelden ligt een overgangszone naar de Waterlandtak. Hier moet ook een hoeveelheid watercompensatie worden gerealiseerd.

De Bloemendalerpolder

De Vechtzone

De Keverdijksche polder

Realisatie Ecologische Hoofdstructuur (Natuurcompensatie snelwegverbreding SAA, deelgebied waterlandtak, bijlage bij Tracébesluit)

datum: maart 2013
auteur: DLG
status: definitief

achtergrond:

Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) zal in de komende jaren de snelwegen van Schiphol, Amsterdam, Almere (A9-A1-A6) verbreden door het aantal rijstroken te vergroten. De verbreding van de wegen gaat ten koste van landschap en groen die hieraan direct grenzen. In opdracht van Rijkswaterstaat heeft DLG 4 deelgebieden langs het traject waar natuurcompensatie moet plaatsvinden verder uitgewerkt. In dit rapport staan de (ecologische) visie, de maatregelen, het schetsontwerp en de raming voor het deelgebied Waterlandtak.

relevante inhoud uit het document:

De Waterlandtak is een (toekomstige) robuuste natuurverbinding tussen het Naardermeer en de groengebieden Diemer Vijfhoek en de natte natuur richting Waterland.

Eén van de onderdelen uit het “tracébesluit weguitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere” is het Mitigatie- en Compensatieontwerp. Hierin staat vastgelegd welke verplichtingen Rijkswaterstaat heeft. Voor dit deelgebied zijn de volgende passages van belang:

“De aantasting van 19,6 hectare EHS in de Keverdijkse polder wordt gecompenseerd door verwerving van 19,6 hectare grasland nabij de ingreep, dat zal worden ingericht als natuur. Deze maatregel maakt onderdeel uit van de ecologische verbindingszone Waterlandtak.”

Aantasting van 65 ha EHS in de Bloemendalerpolder wordt gecompenseerd door verwerving en inrichting van de ecologische verbinding “de Waterlandtak”, als robuuste ecologische verbindingszone (Waterlandtak).

Het ontwerp, toelichting en raming gaan over de Waterlandtak, wij verstaan hieronder de natuurcompensatie-gronden in de Bloemendalerpolder, Vechtzone en Keverdijksche polder.

LEKSTROOM TRANSPORT BV 0180661305

Verplaatsing Vechthoeve naar Zorglandgoed Hoogerlust

datum: december 2013
auteur: Rijkswaterstaat, Gemeente Muiden
status: onherroepelijk

achtergrond:

In Tracébesluit SAA van 21 maart 2011 is het definitieve tracé vastgelegd voor de verlegging van de A1. Ter hoogte van de Vecht wordt de A1 300 meter zuidwaarts verplaatst en gaat vervolgens via een aquaduct onder de Vecht door. De Vechthoeve stond op de plaats van het toekomstige aquaduct en kon daardoor niet op deze locatie blijven staan. Er is besloten om de Vechthoeve in zijn geheel te verplaatsen naar een nieuwe locatie, circa 400 meter zuidelijker langs de Vecht. In december 2013 heeft het bedrijf Bresser, in opdracht van Rijkswaterstaat, de Vechthoeve naar de nieuwe plek gevaren.

relevante inhoud:

De Vechthoeve (ook bekend als 'Pippi Langkoushuis'), is een provinciaal monument en staat op de nominatie om Rijksmonument te worden. Deze houten kringenwetboerderij uit 1899, gebouwd volgens de voorschriften van de Kringenwet van 1853, maakt deel uit van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De Vechthoeve is nu zeker het bekendste kringenwetgebouw van Nederland. Naast de omvang, de bijzondere stijl en de vele details is het pand ook als boerderij enig in zijn soort. Het interieur heeft enkele unieke kenmerken, zoals plafonds van linnen en papier-maché.

De nieuwe locatie moest langs de westzijde van de Vecht én in de verboden kringen van de Vesting Muiden liggen. Al snel was het duidelijk dat de locatie 'Hoogerlust' de beste plek was.

Het landgoed Hoogerlust is al eeuwen oud en heeft daarmee ook historische waarde voor Muiden. Op het terrein liggen ook nog twee betonnen geschutsposten en een bunker van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waar de historische betekenis van de Vechthoeve goed bij aansluit. Het landgoed was tot 2005 in gebruik als 'proefboerderij', waar wetenschappelijk onderzoek naar dieren werd gedaan. Daarna is er een kleinschalige zorgboerderij gekomen. De eigenaar, het Ministerie voor Ondernemend Nederland en de gemeente waren het er snel over eens om dit uit te breiden naar een volledig zorglandgoed.

Inmiddels is er een koper gevonden. De huidige zorgboerderij wordt uitgebreid en de Vechthoeve zal worden gebruikt als restaurant met mogelijkheden voor overnachting en vergaderruimte.

Het landgoed wordt grotendeels openbaar en er komt een wandelroute langs de dijk. Vanwege de bijzondere ligging aan de Vecht en de relatie met de waterlinies, neemt dit landgoed een belangrijke plaats in de zuidelijke schootsvelden van de Vesting Muiden in.

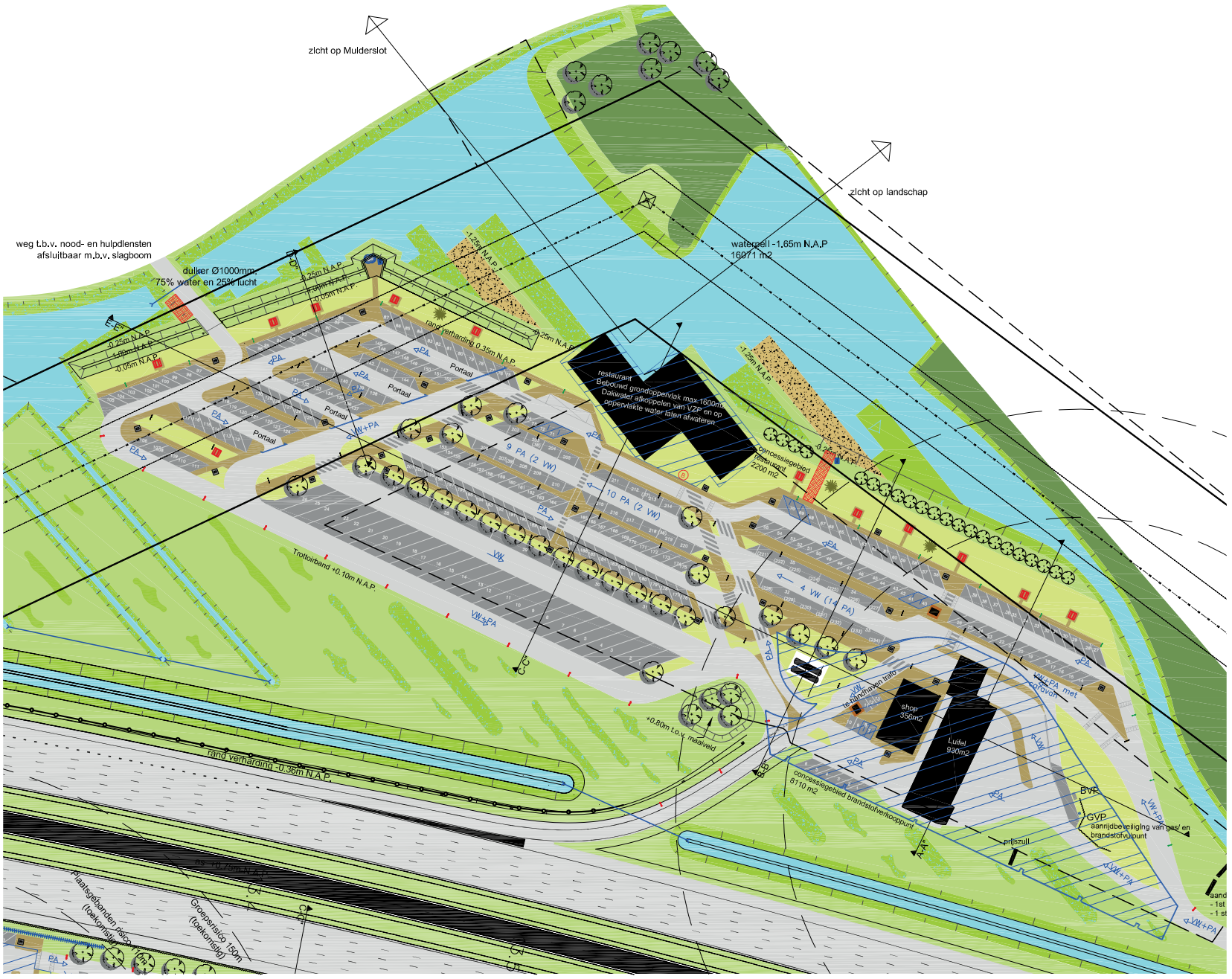
zicht op Mulderslot
zicht op landschap
weg t.b.v. noord- en hulpdiensten
afsluitbaar m.b.v. slagboom
dukker Ø1000mm,
75% water en 25% lucht
waterpeil -1.65m N.A.P
16071 m2
-0.25m N.A.P
-1.08m N.A.P
-0.05m N.A.P
rand verharding 0.35m N.A.P
-1.25m N.A.P
restaurant
Bebouwd grondoppervlak max 1600m2
Dakwater afkoppelen van VZP en op
oppervlakte water laten afwateren
concessiegebied
restaurant
2200 m2
Portaal
9 PA (2 VW)
10 PA (2 VW)
4 VW (14 PA)
Trottoirband +0.10m N.A.P.
+0.80m t.o.v. maaiveld
rand verharding -0.36m N.A.P.
te handhaven hoto
shop
350m2
Luifel
930m2
concessiegebied brandstofverkoopunt
8110 m2
VW+PA met
afdrivan
BVP
GVP
aanrijdbeveiliging van gas/ en
brandstofvulpunt
prijszuil
Plaatsgebonden risicoc
(toekomstig)
Groepsrisico 150m
(toekomstig)

Realisatie en herinrichting verzorgingsplaats de Hackelaar a/d A1

datum: december 2012
auteur: Karres en Brands
status: vastgesteld beleid gemeente en Rijkswaterstaat

achtergrond

Langs de A1 in de Zuidpolder en Nieuwe Keverdijkse Polder liggen de verzorgingsplaatsen de Hackelaar en Honswijck. Bij de planvorming voor het Tracébesluit is het niet mogelijk gebleken de verzorgingsplaatsen buiten deze polders te realiseren. Door de verlegging van de A1 zal de zuidelijke verzorgingsplaats Honswijck verplaatst moeten worden, de noordelijke verzorgingsplaats de Hackelaar kan blijven, maar zal opnieuw ingericht worden.

Voor de verzorgingsplaats de Hackelaar is al in 2007 door Rijkswaterstaat toestemming gegeven voor een wegrestaurant. Ten behoeve van de inrichting van de verzorgingsplaats en de vormgeving van dit restaurant is een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. Dit plan is overgenomen in het bestemmingsplan en de welstandsnota.

relevante inhoud

De verzorgingsplaatsen de Hackelaar en Honswijck worden straks op een zodanige wijze ingepast dat het landschap zoveel mogelijk door loopt tot bij de parkeerplaats en de benzinepomp. De verzorgingsplaatsen worden daardoor, meer dan nu het geval is, onderdeel van het landschap. Het is daarom van groot belang dat het eventueel te realiseren restaurant op de Hackelaar zorgvuldig in het gevoelige landschap van de Hollandse Waterlinie wordt ingepast.

Het geplande restaurant bij verzorgingsplaats de Hackelaar is gepositioneerd aan de noordzijde van de verzorgingsplaats op de grens van een waterrijke, moerasachtige zone tussen verzorgingsplaats en landschap. Het restaurant moet aansluiten bij de kwaliteitseisen van het omringende landschap in plaats van het snelweglandschap.

Het restaurant moet daarom worden vormgegeven als boerderij, zodat de verzorgingsplaats van een afstand meer de uitstraling van een boerenerf krijgt.

Verder met de Vesting Muiden; Ontwikkelplan en Visie

datum: maart en december 2014
auteur: Gemeente Muiden, MTD landschapsarchitecten
status: vastgesteld gemeentelijk beleid

achtergrond

Ter uitvoering van de Nota Cultuurhistorie en Landschap is de gemeente in 2014 gestart met het project Verder met de Vesting Muiden. Kernachtige doelstelling van dit project is het herstellen en beleefbaar maken van de Vesting Muiden en haar historische omgeving.

Het project speelt in en is een reactie op de nieuwe ontwikkelingen rondom Muiden. Door de verlegging van de A1 ontstaat er weer een groen landschap ten zuiden van de vesting. De Vesting Muiden wordt weer zichtbaar en de relatie met het schootsveld wordt hersteld. Door de bouw van de Spieringbrug ontstaan er mogelijkheden om de vesting autoluw(er) te maken, waardoor ook de leefbaarheid in de stad zal verbeteren. In het project wordt samengewerkt met het project Naarden buiten de Vesting.

De basis van het project wordt gevormd door het Ontwikkelplan 'Verder met de Vesting Muiden', dat in maart 2014 is vastgesteld (hierna: Ontwikkelplan). Het Ontwikkelplan geeft aan wat de huidige staat van de vesting is en er zijn uitgangspunten voor de ontwikkeling vastgelegd. Deze uitgangspunten zijn 'eenheid in verscheidenheid', 'zichtbaar, herkenbaar en beleefbaar' en 'aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers'.

Het 'Handboek openbare ruimte Vesting Muiden', (MTD) werkt de uitgangspunten van dit plan uit in een beeldende visie. In elk deelgebied van de Vesting, die zijn benoemd in het Ontwikkelplan, liggen andere uitdagingen. Gemeenschappelijke deler zijn de uitgangspunten, die onder meer tot doel hebben dat de deelgebieden hun eigen karakter kunnen behouden maar dat veel beter zichtbaar wordt dat de vesting één verdedigingssysteem was.

relevante inhoud

De ambitie en uitgangspunten van het Ontwikkelplan en het Handboek laten zich goed vertalen naar de schootsvelden. In het Handboek zijn voor de zuidelijke entree van de vesting en (de overgang naar) de schootsvelden deze concrete ingrepen benoemd:

-herstel en optimalisatie van zuidelijke entree bestaande uit Fort H, Bastion X en zuidwestelijk ravelijn
-herstel/uitbreiding vestinggracht rondom Fort H, herstel van brug aan zijde Bastion IX
-ter plaatse van omlegging snelweg A1 herinrichting van percelen met o.a. rietlanden
-optimalisatie parkeerterrein P1 en verbinding naar vesting via zuidwestelijk ravelijn
-optimalisatie parkeerterrein P2, gebaseerd op historische kavelrichting
-een optimale verbinding van P2 via Fort H naar Bastion IX

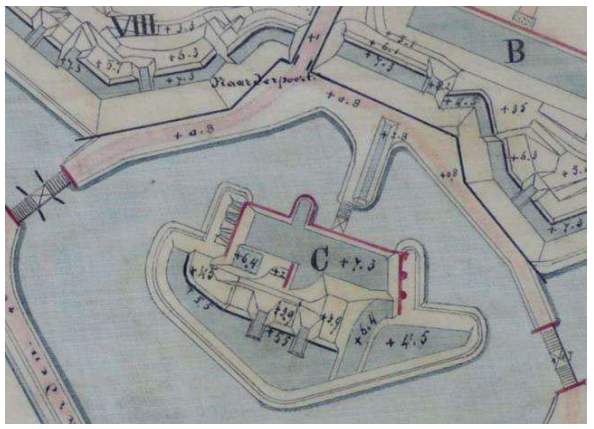
VIII
B
C

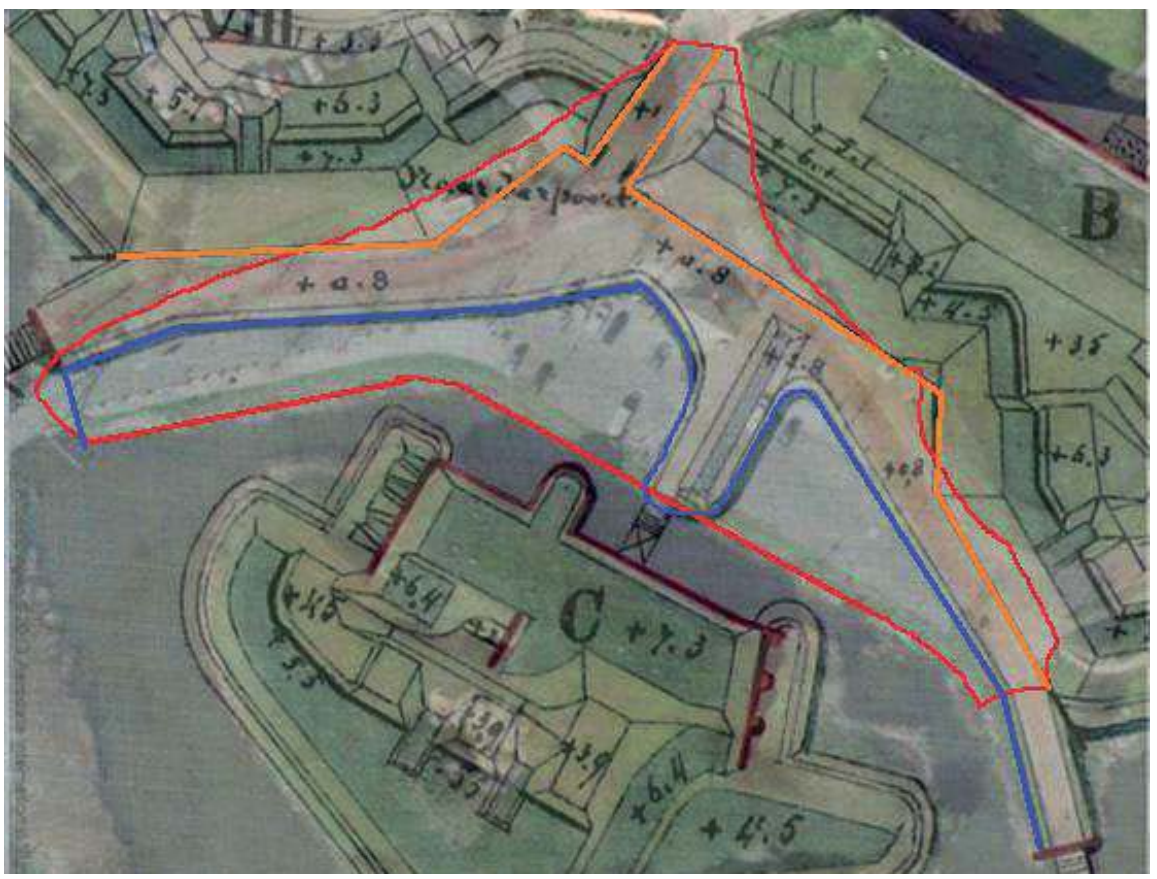
VIII
B
C

Verder met de Vesting; Uitvoeringsprogramma Deel Oost

datum: december 2014
auteur: Gemeente Muiden
status: vastgesteld gemeentelijk beleid

achtergrond

In het ontwikkelplan 'Verder met de vesting Muiden' zijn de ambities en uitgangspunten voor de ontwikkeling van de Vesting Muiden vastgelegd. Het ontwikkelplan vormt de basis voor concrete projecten om de doelstellingen uit het plan te bereiken. Voor de oostzijde van de vesting is het Uitvoeringsprogramma Deel Oost vastgesteld.

Dit uitvoeringsprogramma is een concrete uitwerking van het ontwikkelplan volgens de vastgelegde uitgangspunten: 1) eenheid en verscheidenheid, 2) zichtbaar, herkenbaar en beleefbaar, 3) aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit 5 deelprojecten die allen tot doel hebben om de militaire historie van de gemeente in het algemeen en de Vesting Muiden in het bijzonder te versterken. De focus ligt daarbij op het deel van de vesting tussen het Muiderslot en Fort H. Verder wordt aandacht besteed aan de nieuwere werken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

relevante inhoud

Deelproject 1: herstellen en herbestemmen van de gebouwen van de Vesting Muiden
Deelproject 2: herstel van de oostelijke vestingwallen
Deelproject 3: herinrichten Vestingplein
Deelproject 4: beter benutten van aantal werken Nieuwe Hollandse Waterlinie
Deelproject 5: Versterken recreatieve en toeristische aantrekkingskracht

Voor een deel hangen de projecten uit de uitvoeringsprogramma direct samen met het zuidelijk schootsveld. Dit geldt in het bijzonder voor het herstel van de zuidoostelijke vestingwal (Bastion IX). Deze zijde van de vesting wordt de belangrijkste entree van Muiden.

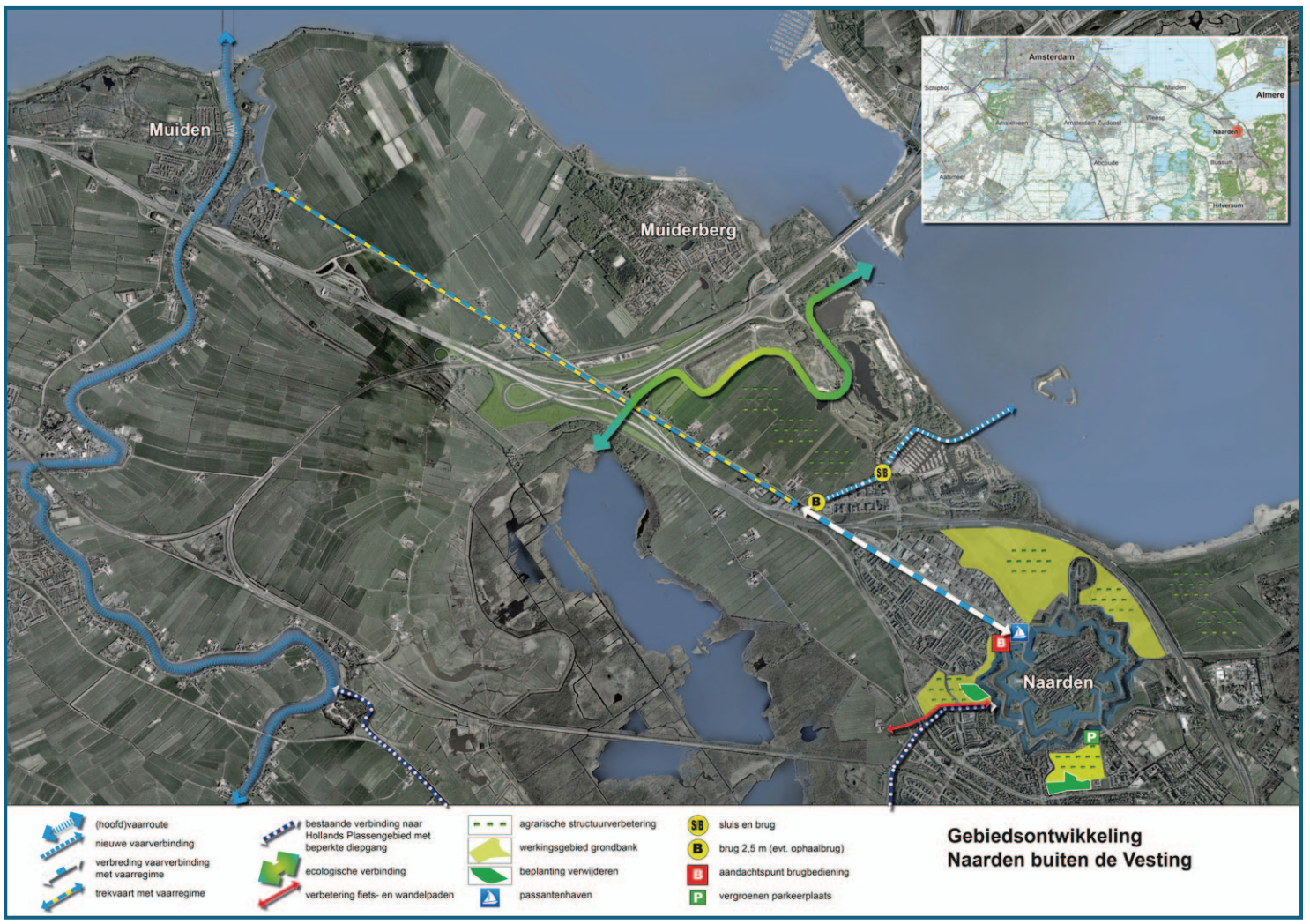

(hoofd)vaarroute
nieuwe vaarverbinding
verbreding vaarverbinding met vaarregime
trekvaart met vaarregime
bestaande verbinding naar Hollands Plassengebied met beperkte diepgang
ecologische verbinding
verbetering fiets- en wandelpaden
agrarische structuurverbetering
werkingsgebied grondbank
beplanting verwijderen
passantenhaven
sluis en brug
brug 2,5 m (evt. ophaalbrug)
aandachtspunt brugbediening
vergroenen parkeerplaats

Gebiedsontwikkeling Naarden buiten de Vesting

Naarden buiten de Vesting

datum: 2012 - heden
auteur: Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, Regio Gooi- en Vechtstreek, gemeente Muiden en gemeente Naarden
status: vastgesteld beleid

achtergrond

In april 2012 heeft de ILG commissie aan Gedeputeerde Staten een advies gegeven over het vervolgproces van de binnendoorvaarverbinding Vecht – Gooimeer. Het advies op hoofdlijnen: combineer de planvorming van de diverse opgaven (economie, toerisme, landbouw, cultuurhistorie, natuur) rond Naarden tot één integraal project en vraag Regio Gooi- en Vechtstreek om het trekkerschap van dit project op zich te nemen. Het integrale project kreeg de naam 'Naarden buiten de Vesting'.

relevante inhoud

Het project omvat de volgende doelstellingen: de ecologische verbindingszone Naardermeer – Gooimeer, de vaarverbinding Vecht – Gooimeer, de passantenhaven bij Naarden, het behoud en herstel van de schootsvelden van Naarden, de aanleg van een wandelpad vanuit de schootsvelden naar Stadzigt en de verbetering van de agrarische structuur.

Het versterken van de vaarverbinding betekent dat de vaarroute tussen de Vecht en Naarden, via de vestinggracht en de Naardertrekvaart intensiever gebruikt gaat worden. De doelen van dit project zijn vergelijkbaar met 'Verder met de Vesting Muiden' en sluiten ideaal op elkaar aan.

Door aan te sluiten bij het gebiedsprogramma Naarden buiten de Vesting ontstaat een gebiedsdekkend programma voor de hele noordelijke Nieuwe Hollandse Waterlinie, waarbij de twee projecten gezamenlijk kunnen optrekken.

Nationale Landschappen

Legenda

- Stelling van Amsterdam
- Arkenheem - Eemland
- Groene hart
- Laag Holland
- Nieuwe Hollandse Waterlinie

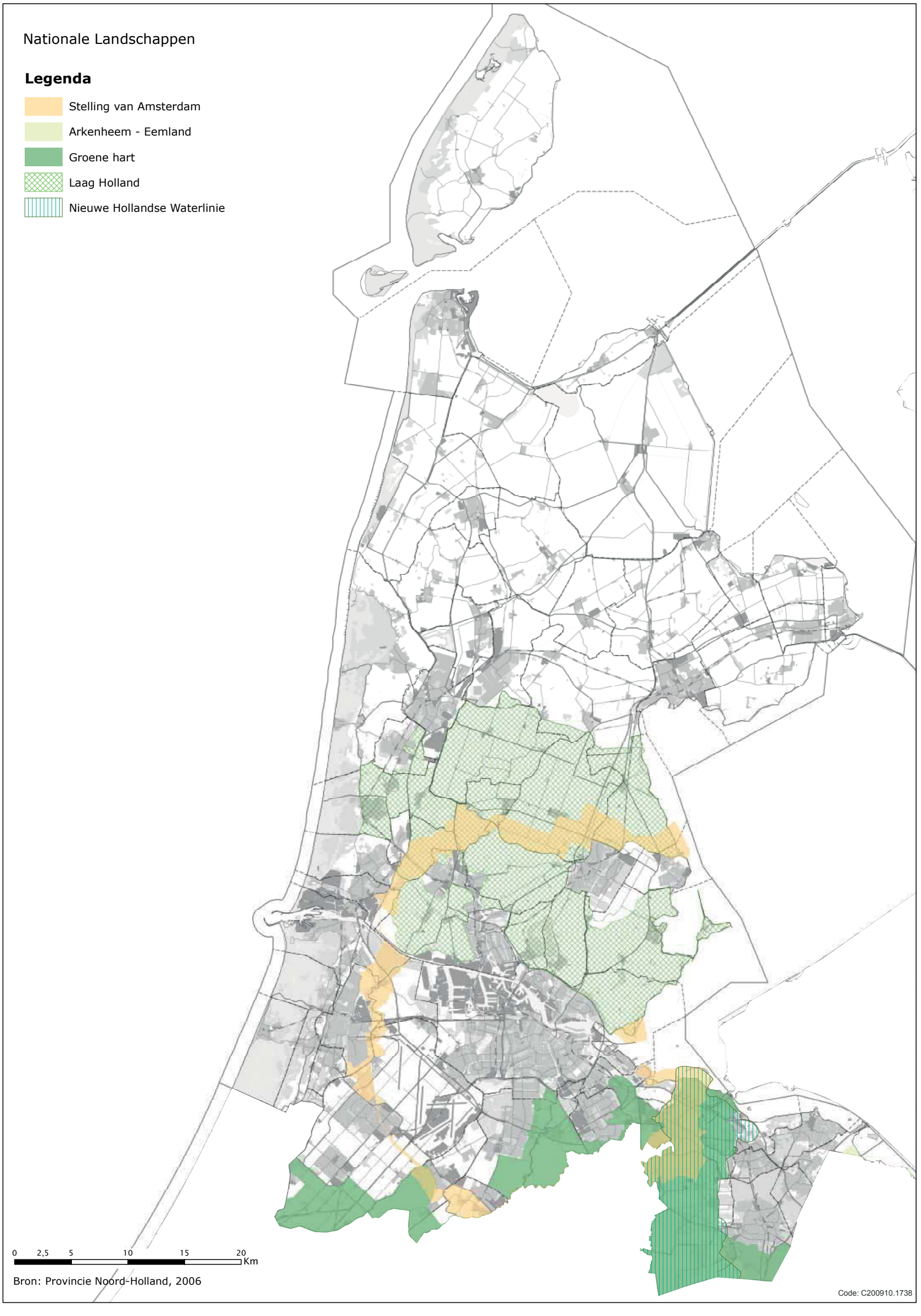

Bron: Provincie Noord-Holland, 2006

Code: C200910.1738

2.2 Beleid

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

datum: juni 2010
auteur: Provincie Noord-Holland
status: vastgesteld Provinciaal beleid

achtergrond

Het basisuitgangspunt van het ruimtelijk beleid van de provincie is 'behoud door ontwikkeling'. Ruimtelijke kwaliteit is gedefinieerd vanuit 'identiteit', die verankerd ligt in de aanwezige kwaliteiten van landschap en cultuurhistorie.

Nieuwe ruimtelijke plannen moeten rekening houden met de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de wijdere omgeving. Belangrijkste meetpunt hiervoor is de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (hierna: Leidraad), waarin de provincie haar visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit heeft vastgelegd.

relevante inhoud

De provincie omschrijft ruimtelijke kwaliteit met name aan de hand van kernkwaliteiten van het landschap en de cultuurhistorie. De voornaamste kernkwaliteiten zijn aardkundige waarden, archeologische waarden en tijdsdiepte (tezamen 'Ondergrond'), historische structuurlijnen, cultuurhistorische objecten, openheid en stilte en donkerte (tezamen 'Landschaps-DNA') en 'Dorps-DNA'.

De Leidraad omschrijft de polders in Muiden als veenrivierlandschap: een veenpoldergebied dat wordt doorsneden door rivieren. Karakteristiek voor de ondergrond in dit landschap zijn de oeverwallen van de Vecht. Aangrenzend aan de oeverwallen liggen kommen met klei- en veengronden. De kommen manifesteren zich nog altijd als open grasland, de smalle oeverwallen zijn sterk verdicht. De verdichtingen langs de oeverwallen groeiden in het geval van Muiden uit tot een vestingstad.

Als kernkwaliteit van de polders in Muiden wordt met name de openheid van het landschap genoemd. De openheid wordt gekenmerkt door alzijdig begrensde ruimten, bijvoorbeeld door grote watergangen of veenbossen. Kenmerkend voor de veenpolders is het waterrijke en open karakter.

Nabij Muiden wordt de verkaveling gekenmerkt door oost-west georiënteerde sloten. Dit zijn de belangrijkste structuurlijnen in dit gebied.

Uiteraard wordt ook in de Leidraad veel aandacht besteed aan de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De algemene beleidslijnen zijn erop gericht om deze gebieden zo open mogelijk te houden. Het strengste regime zou moeten gelden voor de verboden kringen (in de Leidraad schootsvelden genoemd) en de hoofdverdedingslijnen met een variabele zone van zeker 100 meter daarlangs.

Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden

datum: maart 2013
auteur: Gemeente Muiden, Christiaan van Zanten
status: vastgesteld gemeentelijk beleid

achtergrond

Er zijn vele bronnen beschikbaar waarin de verschillende aspecten van de cultuurhistorie van de gemeente staan beschreven, variërend van visies en onderzoeken tot aanwijzingsbesluiten tot monumenten. Elk van deze bronnen ziet op een deelaspect van de cultuurhistorie van Muiden. De informatie die dit oplevert, is samengebracht in deze nota, die daarmee het gehele cultuurlandschap van de gemeente beschrijft.
De doelstelling van deze nota is dat er, door middel van een helder geformuleerd cultuurhistorisch beleid en visie, een kader wordt geschapen dat bijdraagt aan de toekomst van de gemeente Muiden.

In de slipstream van een succesvolle afronding van de grote infrastructurele- en woningbouwprojecten wil de gemeente in 2020 de volgende doelstellingen op het gebied van cultuurhistorie en landschap hebben bereikt:
- Gemeente Muiden, de plaats voor de beleving van de militaire historie
- Een landschap met grote cultuurhistorische- en landschappelijke waarde
- Een hoogwaardige woon- en leefomgeving met haar eigen identiteit

relevante inhoud

De nota beschrijft de kernkwaliteiten en bepalende elementen van verschillende elementen van het Muidense cultuurlandschap. Om de gestelde doelstelling voor 2020 te bereiken, geldt als algemene beleidslijn dat de kwaliteiten moeten behouden, benut en versterkt.

In de nota wordt zwaar ingezet op het behouden en versterken van de militaire historie van Muiden en in het bijzonder de Stelling van Amsterdam en de Hollandse Waterlinies. Rond de Vesting vertaalt zich dit met name in behoud en herstel van de karakteristieke open polderlandschap, de typische elementen zoals de hoofdverdedigingslijn langs de Vecht, houten huizen of militaire werken.

Bepalend voor de polders is de openheid van het landschap, de rijke flora en fauna, de herkenbaarheid van de oorspronkelijke historische begrenzing en oorspronkelijke verkaveling in langwerpige en rechthoekige percelen en de waardevolle historische elementen.

In de nota wordt specifiek voor de Bloemendalerpolder de typische oorspronkelijke verkaveling in langwerpige en rechthoekige percelen genoemd. Voor de Zuidpolder wordt specifiek de relatie met het Naardermeer benoemd. Waardevolle historische elementen zijn het Muiderbos met de algemene begraafplaats en de historische uitwatering van het Naardermeer. De polders en de vesting worden omgeven door historische waterwegen als de Vecht, de vestinggrachten en de trekvaarten.

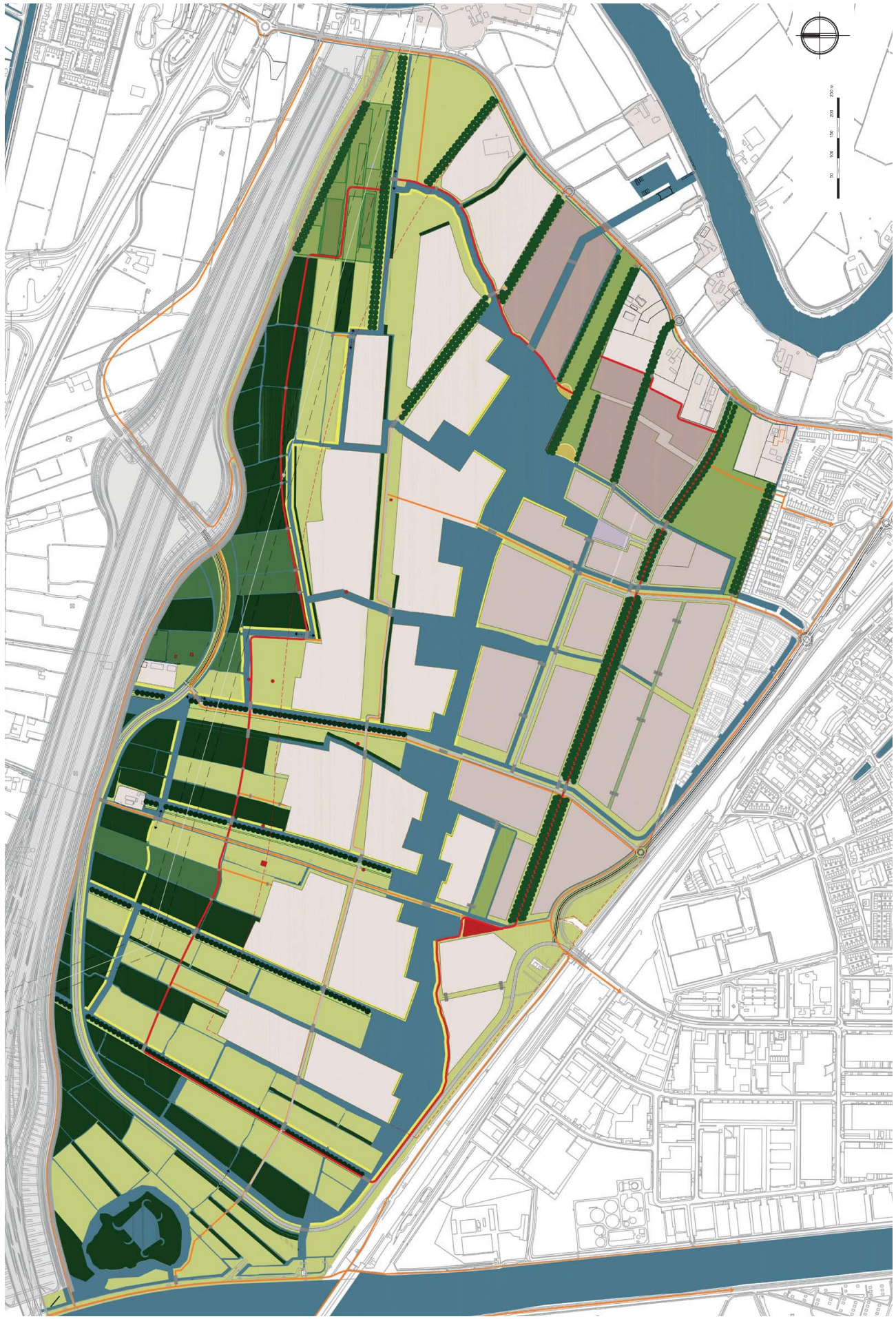

Landschapsontwikkelingsplan Bloemendalerpolder

datum: mei 2014
auteur: Strootman Landschapsarchitecten
status: ontwerp

achtergrond

Ten behoeve van de herontwikkeling van het landschap in de Bloemendalerpolder en de grote groen- en waterstructuren in de wijk wordt een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. De basis voor dit LOP zijn de uitgangspunten zoals ze in het Ruimtelijk Raamwerk en de SUOK zijn geformuleerd.

De concrete plannen voor de herinrichting van het landschap worden t.z.t. getoetst door de Provincie (ook eigenaar van het groengebied). Het LOP wordt onderdeel van de privaatrechtelijke afspraken. Het definitieve LOP wordt tegelijkertijd met het bestemmingsplan vastgesteld (naar verwachting najaar 2015).

relevante inhoud

Het LOP is een invulling van het Ruimtelijk Kader. Op basis van deze uitgangspunten is een ontwerp gemaakt voor het landschap. Een ontwerp waarin ruimte en flexibiliteit zit, maar waarin ook de belangrijkste ruimtelijke kwaliteiten en de toekomstige identiteit van de Bloemendalerpolder zijn vastgelegd.

Voorbeelden van uitwerkingen zijn de ligging en dimentionering van de watergangen, de verschillende overgangen van het landschap naar het woongebied.

Het LOP bevat twee varianten van de inrichting van het landschap tussen de woonwijk en de A1.
Basisvariant is een halfopen landschap met een afwisseling van de boskavels, open ruimtes en water aan de zuidkant van de A1, gebaseerd op het bestaande verkavelingspatroon. Het alternatief is de open variant. Hierbij wordt slechts een zone van circa 50 meter aan bos ter camouflage van de A1 aangeplant. Deze variant scoort op het gebied van ecologie en landschap beter dan de basisvariant. Landschappelijk gezien heeft deze variant de voorkeur omdat dit het meest recht doet aan de historie en het gebiedseigen karakter.

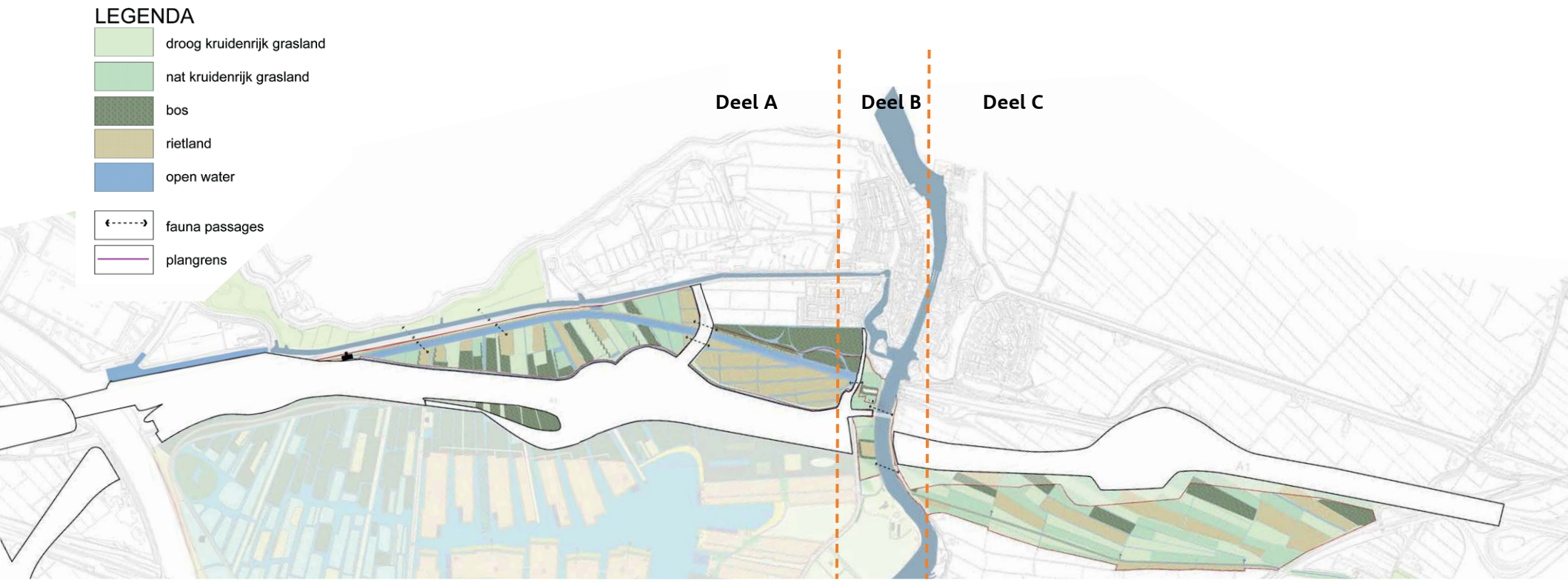
LEGENDA
droog kruidenrijk grasland
nat kruidenrijk grasland
bos
rietland
open water
fauna passages
plangrens
Deel A
Deel B
Deel C

Waterlandtak

datum: januari 2011
auteur: DLG
status: definitief

achtergrond:

Ten behoeve van het TB is een schetsontwerp gemaakt voor de natuurcompensatie in de Bloemendaler- en Keverdijkse polder, die bestaande plannen en/of opgaven versterken.

relevante inhoud uit het document:

Visie deelgebied A;
1. De noordzijde is opener en de strook verkaveling is duidelijk beleefbaar
2. De zuidzijde sluit met haar opgaande begroeiing aan op het ontwerp van de woonwijk Bloemdalerpolder zodat de A1 opgenomen wordt in het landschap.
3. Het percentage groen voor een goede migratie van de doelsoorten is bewaakt.

In het Deelgebied A. zijn de EHS doelen en die van de A1 en de Bloemendalpolder geïntegreerd. Het is een laaggelegen polder die ligt ingeklemd tussen de A1 en de Naardertrekvaart. De zuidzijde van het ontwerp heeft een meer besloten invulling waarbij het opgaande groen visueel aansluit met het groen in het ontwerp van de Bloemendalerpolder. De A1 vormt op deze manier geen barrière meer en wordt ingepast in het landschap. Van oorsprong zijn de Bloemendalerpolder en deelgebied C één polder.
Het noordelijker gelegen deel is opener en met een herkenbare waterlijn op het oude tracé van de A1. Ook worden in dit gebied andere relicten, zoals vangrails en bebording hergebruikt en toegepast. De oostzijde krijgt een grotere en robuustere invulling.

Visie deelgebied B:
1. Vechtzone: herkenbare zone langs de Vecht, de landgoederenzone. Daarbuiten liggen de polders.
2. Landgoederenzone: langs de Vecht liggen diverse erven van landgoederen, buitenplaatsen en boerderijen.
3. Zichten: tussen de erven door worden de zichten naar de Vecht weer hersteld. De zone van dit plangebied is zeer rommelig. Vanaf de nieuwe wegen kan een goed beeld gecreerd worden richting de karakteristieke vestingstad Muiden!
4. Ritme in de landgoederenzone: in de landgoederenzone langs de vecht zit een ritmiek van open en besloten. Middels een studie is gekeken welke ritmiek het beste gebruik kan worden voor deel B.

Dit deelgebied is landschappelijk gezien een onderdeel van de landgoederenzone langs de Vecht. Door het ritme van de massa en openheid van de bestaande zone te gebruiken wordt een interessant gebied ontwikkeld met diverse openheid en zicht op de Vecht. De openheid ontstaat door het natte en droge grasland. Het riet wordt met de Vecht mee aangelegd waardoor het de lengterichting versterkt. Het rietlandgoed is deels open maar wordt omsloten door bossages. Dit zorgt ervoor dat het een bijzondere eigen plek kan worden. Of het gebied binnen-of-buitendijks moet komen te liggen moet nader uitgezocht worden. In de buitendijkse varianten is de kanteldijk opgenomen in de verplaatste dijk.
Begraafplaats wordt een kleine plek in het ritme van de landgoederen. De naastgelegen electra gasstation is een visueel obstakel. Het advies is om deze uit het zicht te verwijderen.

Visie deelgebied C:
1. Nat strokenlandschap: de herkenbare verkaveling wordt versterkt door de verschillende typen vegetatie die op de vlakken worden weergegeven.
2. Afwateringskanaal als ruggengraat: het afwateringskanaal is een aanwezige hoogte in het landschap en vormt de zuidzijde van het gebied
3. Coulissenlandschap: het coulissenlandschap zorgt voor zicht vanaf de A1 naar het gebied op een speelse manier met een duidelijke structuur.

Het gebied behoudt haar open karakter. Aan de noordzijde langs de A1 zullen enkele bossages in de vorm van coulissen komen zodat de A1 deels wordt afgeschermd en het geluid wordt gereduceerd. Daarnaast sturen de coulissen de zichtlijnen het gebied in en versterken de verkavelingsstructuur. Het gebied zal een nat karakter krijgen met een herkenbare verkavelingsstructuur. Door de vlakinrichting blijven deze karakteristieke structuren zichtbaar herkenbaar in het landschap.

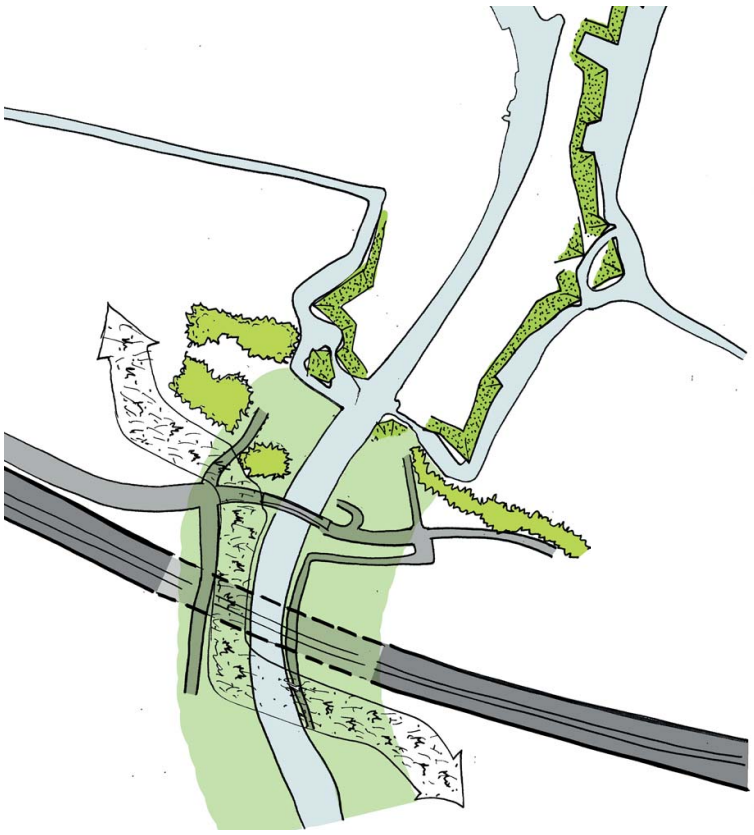

GRASS

BOS

NATUUR

MANTELZONE

BOS LIJN

VITRAGE

BUITENDIJKSE NATUUR

Ambitiedocument SAA deelproject A1-A6

datum: juni 2012
auteur: Mecanoo
status: definitief

achtergrond:

Esthetische kader waarbinnen alle kunstwerken en landschappelijke inrichting ontwikkeld moeten worden. Door middel van 2 hoofddoelen te weten: “de optimale beleving van de doorsneden landschappen” en “rust en overzicht op de snelweg”, wordt de norm gezet voor de vormgeving van de kunstwerken.

relevante inhoud uit het document:

A1 kruising van de vecht

Het aquaduct bij de Vecht ligt in een complexe landschappelijke en verkeerskundige omgeving. Het aquaduct heeft de potentie om Muiden weer te verbinden met de Vechtzone. Specificaties met betrekking tot het ontwerp van het aquaduct staan in dienst van deze verbinding.

- het kunstwerk creëert een optimale beleving voortgekomen uit het omliggende landschap
- het kunstwerk heeft een slanke en rustige uitstraling voortgekomen uit een sterke interactie met de locatie
- het kunstwerk hoort bij de belevingswereld van de snelweg en ligt “op” het landschap
- keerwanden en geluidwering horen bij de belevingswereld van het landschap
- een doorlopende lichtlijn scheidt de keerwand van het kunstwerk en hiermee de twee belevingswerelden
- de generieke uitgangspunten voor snelwegmeubilair dienen te worden gerespecteerd
- tussenondersteuning is transparant, pijlerwanden zijn niet toegestaan
- verticale constructie, taluds en/of keerwanden staan parallel aan de snelweg
- de kolommen verdichten richting de “waterbak” van het aquaduct volgens het streefbeeld op de volgende pagina
- de verlichting verdicht gelijk aan het ritme van de kolommen
- wanden en plafond dienen vlak uitgevoerd te worden, elementen als bewegwijzering, signaalgevers, leidingen, camera’s en verlichting dienen ingebouwd of uit het zicht ontworpen te worden zodat zij geen slagschaduws op het plafond veroorzaken in combinatie met de lichtlijn
- het vlakke “plafond” van het aquaduct volgt de contour van het watervolume
- de voertuigkering en vluchtdeuren en noodhulpposten dienen geïntegreerd te worden in het ontwerp
- voorzieningen tbv het voorkomen van vandalisme (anti-stenengooiers hekwerk en verlichting op de rand van het aquaduct) dienen transparant uitgevoerd en in het ontwerp geïntegreerd te worden
- installatieruimten en bijbehorende opbouwen dienen onder de grond te worden gesitueerd, zodat zij vanaf de snelweg niet te zien zijn
- ter plaatse van de groene zone aan weerzijde van de vecht dienen er versterkte zones opgenomen te worden voor een hoger grondpakket om bomen te kunnen laten wortelen

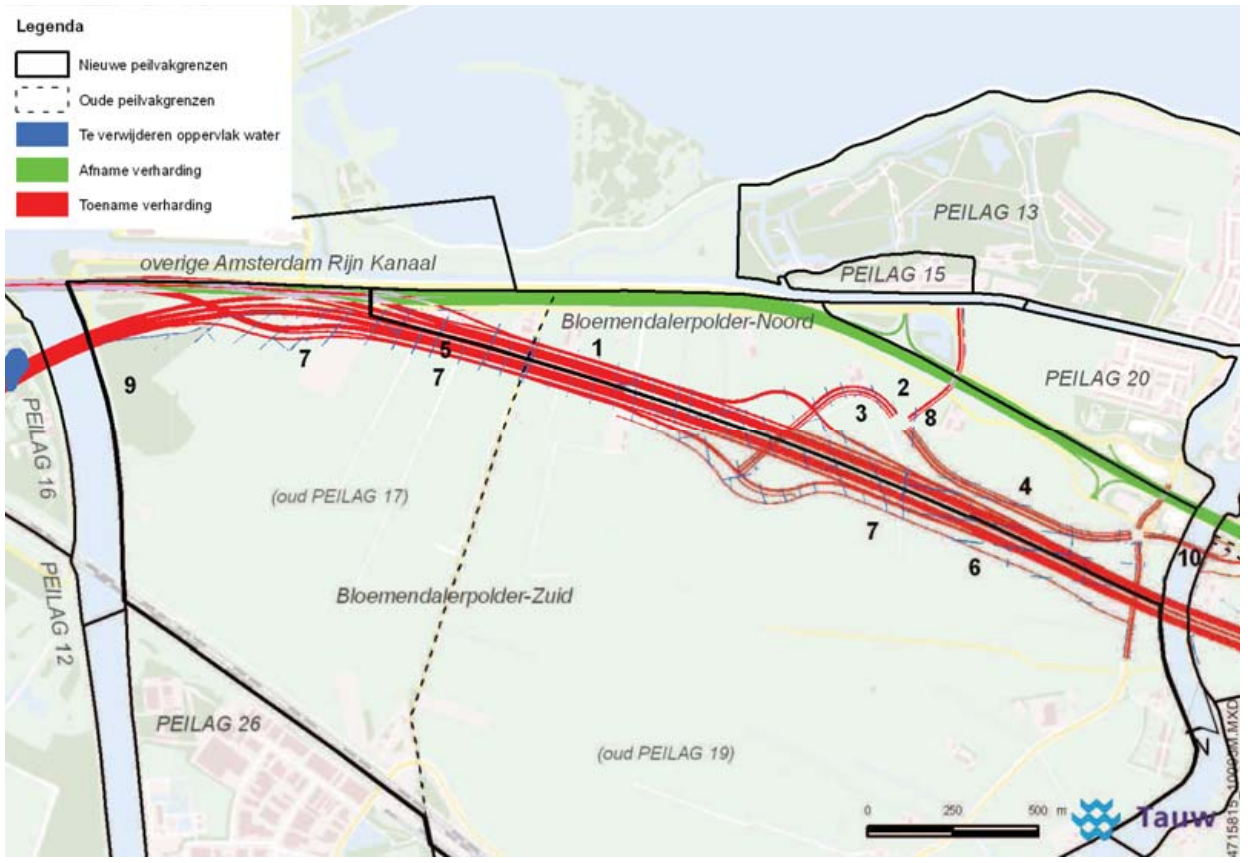
Legenda
Nieuwe peilvakgrenzen
Oude peilvakgrenzen
Te verwijderen oppervlak water
Afname verharding
Toename verharding
overige Amsterdam Rijn Kanaal
PEILAG 13
PEILAG 15
PEILAG 20
Bloemendalerpolder-Noord
Bloemendalerpolder-Zuid
(oud PEILAG 17)
(oud PEILAG 19)
PEILAG 16
PEILAG 12
PEILAG 26
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
0
250
500 m
Tauw

Waterbeheerplan TB Schiphol Amsterdam Almere

datum: december 2010
auteur: Rijkswaterstaat
status: definitief

achtergrond:

Voor het oplossen van de congestieproblematiek van verbinding Schiphol-Amsterdam-Almere is Rijkswaterstaat van plan om delen van de rijkswegen A9, A10, A1 en A6 aan te passen. Grote delen van het snelwegtracé worden aanzienlijk verbreed en delen van de snelweg worden uitghevoerd als tunnels onder het maaiveld. De brugverbinding over de Vecht bij Muiden wordt vervangen door een aquaduct en de A1 ten westen van Muiden wordt zo'n 300 m in zuidelijke richting verlegd. De verbreding, verlegging en ondertunneling hebben gevolgen voor de omgeving. In deze rapportage wordt aangegeven wat de gevolgen voor het aspect water zijn en op welke wijze het water wordt ingepast in het wegontwerp

relevante inhoud uit het document:

Deelgebied 4 (A1 vanaf Amsterdam-Rijnkanaal tot knpt Muiderberg, aansluiting Hollandse Brug A6). In het deelgebied wordt 4,5 ha gedempt en komt 32,2 ha aan extra verharding. Er is 7,7 ha watercompensatie nodig. De A1 wordt hier in zuidelijke richting verlegd en een aquaduct wordt gerealiseerd bij de Vecht. De peilvlakindeling in de Bloemendalerpolder wordt aangepast.

3. Principeoplossingen

3.2.3 Oplossingen

Voor de inpassing van extra open water naast de weg of voor de aanleg van nieuwe watergangen zijn verschillende oiplossingen mogelijk, afhankelijk van de locaties (stedelijk of landelijk, dichtbebouwd of met veel ruimte) en de functies en ambities ten aanzien van het watersysteem. Voor de inpassing van watergangen is de ruimtevraag inzichtelijk gemaakt in onderstaande tabel 3.2.2. Daarbij is het wateroppervlak van de watergang indicatief: afhankelijk van de waterbergingsnoodzaak kan de breedte op de waterlijk aangepast worden. Voor de inpassing is van belang dat een smalle watergang (3 m op de waterlijk) inclusief een steil talud en beschoeiing toch nog 7,6 m ruimtegebruik heeft, of 10,10 m als rekening gehouden wordt met een onderhoudspad (AGV).

3.2.4 Inpassing

Voor de ruimtelijke inpassing wordt onderscheid gemaakt tussen (a) de aanpassing van het (weg-)ontwerp, (b) gevolgen voor ruimtegebruik direct naast de weg en (c) oplossingen die niet direct langs de weg mogelijk zijn. Als het wateraspect opgelost kan worden door het wegontwerp aan te passen heeft dit uiteraard de voorkeur. Vervolgens wordt gezocht naar inpassing direct langs de weg en als ook hier onvoldoende ruimte aanwezig is wordt gekozen voor inpassing van het water op locaties die op enige afstand van de weg liggen.

Tabel 3.2.2 Afmetingen watergangen TB SAA. Ruimtegebruik van standaardprofielen op basis van aangegeven talud, van insteek tot insteek en van insteek + een onderhoudspad aan één zijde

Nr	Type	Ontwerpparamaters		Ruimtegebruik (breedte in m)		
		talud	max. diepte	op waterlijn	van insteek talud	totaal incl. pad
1	Normale wegsloot, stedelijk gebied	1:2	1,00	4,00	9,60	14,60
2	Krappe wegsloot	1:2	0,75	3,00	7,60	10,10
3	Ruime waterloop	1:3	1,00	7,00	15,40	20,40
4	Ruime waterloop met natuurvriendelijke oever	1:3	1,00	8,00	16,40	21,40
5	Ruime waterloop met helofytenfunctie	1:3	1,00	11,00	19,40	24,40
6	Stadssingel met natuur (riet)	1:3	1,30	14,00	21,00	26,00
7	Stadssingel met kade/beschoeiing	1:2	1,30	14,00	16,80	21,80

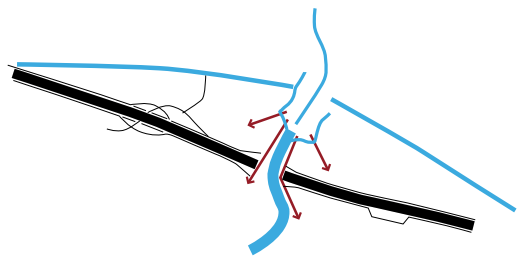

Uitloopgebied van de stad

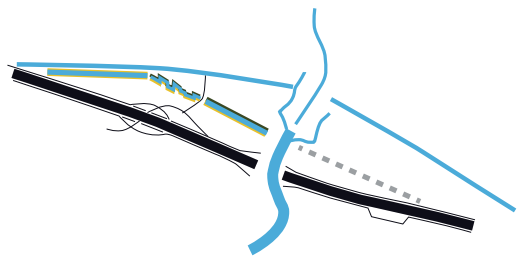

Oude A1 tracé

Open en besloten

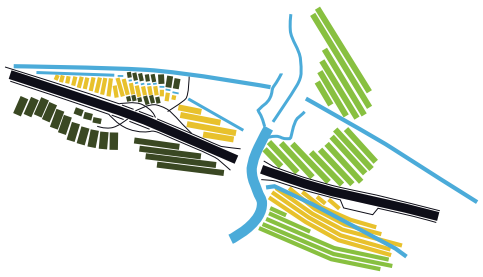

Rust en eenvoud

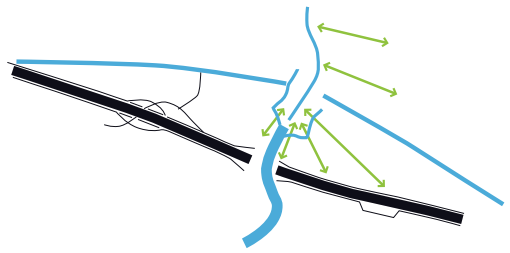

Vesting laten schitteren

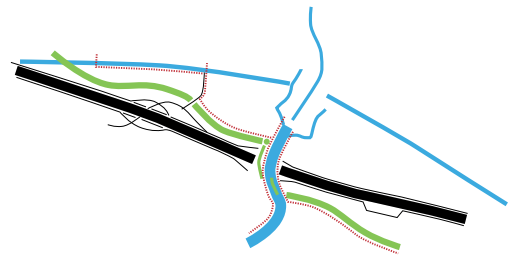

Natuur beleven

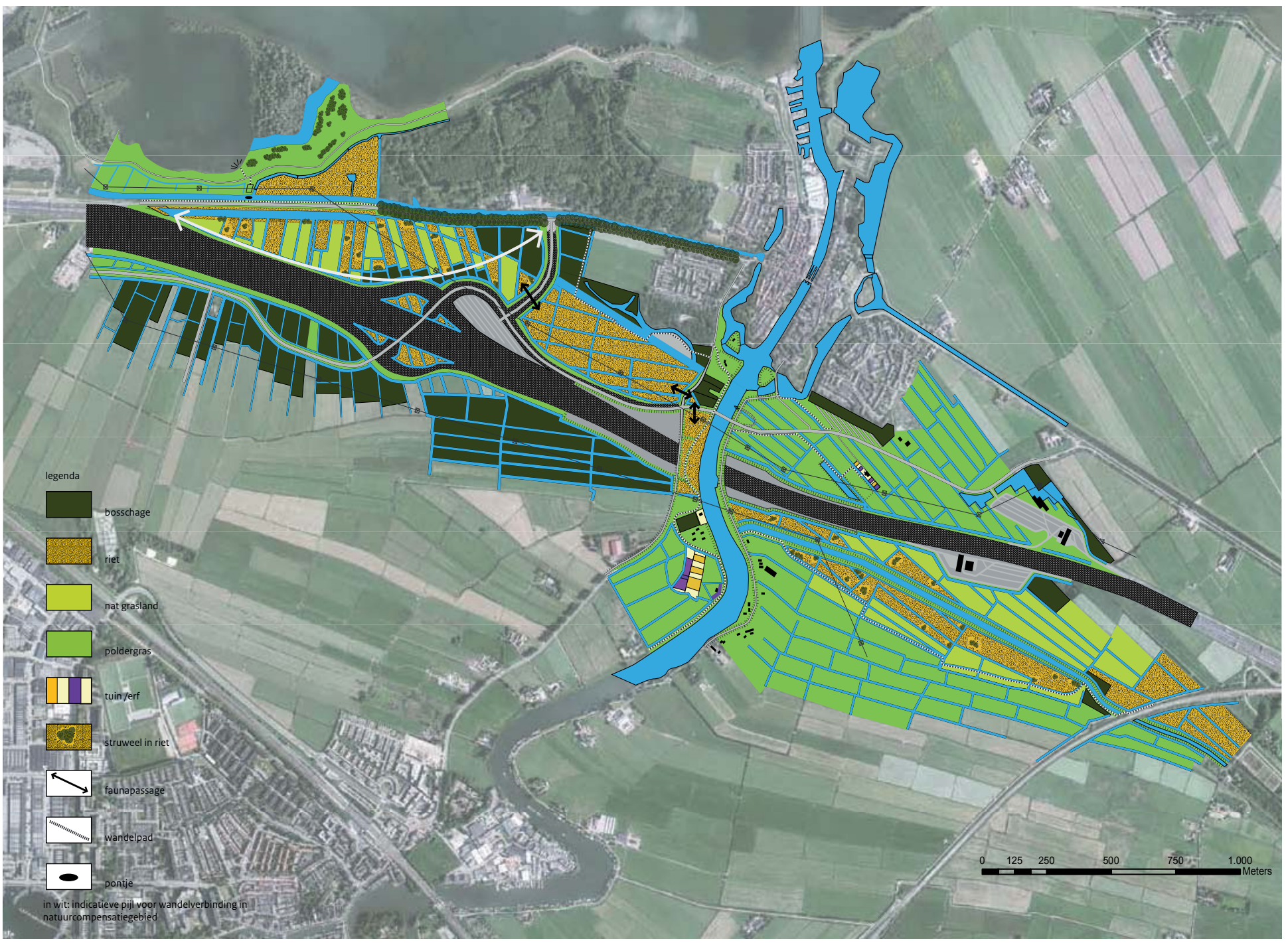

Ruimtelijke Visie Muiden - A1 'Verzilveren van de winst'

datum: februari 2013
auteur: DLG, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, gemeente Muiden
status: nooit formeel vastgesteld, diverse malen als richtlijn gebruikt

achtergrond:

Deze visie is opgesteld om de verschillende ontwikkelingen ten zuiden van Muiden, die in de tijd ook niet allemaal gelijk oplopen, op elkaar af te stemmen en te verbinden in een breder ruimtelijk perspectief. Zo is de kans groter dat er een gebied ontstaat met hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit.

De visie is geen ontwerp, maar dient als ruimtelijk kader voor de ontwerpen die er in het gebied komen. We beschrijven wat essentieel is en houden de rest open voor uitwerking. Deze visie beschrijft en verbeeldt de intenties op hoofdlijnen.

relevante inhoud uit het document:

Rust en eenvoud
In deze omgeving gebeurt veel, op één terrein stapelen zich verschillende plannen. Deze beïnvloeden elkaar met functionele eisen. Waar mogelijk kiezen we voor eenvoudige, heldere belijning en grote eenheden. Het streven is rust te brengen in het beeld.

Vesting laten schitteren
De nieuwe rijksweg ligt op afstand van de vesting Muiden. Daarmee kan de verbinding tussen de Vesting en het omliggende landschap sterk verbeterd worden. In de termen van de Stelling en de Hollandse Waterlinie: het strategisch landschap wordt weer zichtbaar en beleefbaar. Buiten de vesting ligt het schootsveld: open en weids. Vooral aan de oostzijde van de Vecht kan dat opnieuw gerealiseerd worden.

Natuur beleven
De nieuwe natuur die wordt aangelegd is in eerst instantie een ecologische verbinding en compensatie voor natuur die elders voor de nieuwe rijksweg moet wijken. Het ecologisch functioneren staat daarmee voorop. Beleving van deze nieuwe natuur kan vanaf de randen en waar dat geen onoverkomelijke verstoring oplevert, kan er een wandelpaadje gemaakt worden.

Uitloopgebied van de stad
Met de verlegging van de A1 is er weer ruimte ten zuiden van Muiden. Aan beide zijden van de Vecht willen we weer mogelijkheden creëren om het historische landschap te beleven. Het oorspronkelijke polderlandschap, zoals dat ten oosten van Muiden bestaat, wordt in ere hersteld ten zuiden van Muiden. Hier kan een ommetje naar de stadsboerderij komen.

Oude A1 tracé
Westzijde Vecht: Het oude tracé van de A1 is herkenbaar in het terrein als een brede waterlijn met zandbodem. In het meest westelijke deel loopt deze waterlijn parallel aan de Trekvaart; de weg en het fietspad ligt hier op een kade tussen twee watergangen. Voor een rustig beeld is het middendeel van het oude A1 tracé smal en verspringend vormgegeven, waardoor de waterlijn wordt opgenomen in het kavelpatroon. Het meest oostelijke deel is breed en vormt de grens tussen de grote rietvelden en de bestaande begraafplaats. Oostzijde Vecht: Het tracé is komt hier niet als water terug (prioriteit ligt hier bij het terugbrengen van het historische landschap), maar is in het veld zichtbaar als je goed kijkt; door de andere bodemsamenstelling zullen hier andere planten en grassen gedijen.

Open en besloten
De Vesting Muiden toont zich aan de zuid- en oostzijde als massa in de openheid. De natuurzone maakt een grote diagonaal door het plangebied, en bestaat uit een patchwork van ruwere graslanden, rietvelden en een enkele boomgroep; ook overwegend open, maar duidelijk verschillend van de graslanden van de polder. De westzijde van de Vecht is beduidend beslotener door onder andere de grote boscomplexen van de nieuwe ontwikkeling van de Bloemendalerpolder. Die tweedeling (open en meer besloten) past in het strategisch landschap van de Nieuwe Hollandse waterlinie: het vrije schootsveld tegenover het te verdedigen gebied, waarbij de scheiding over de Vecht loopt.

VISIE A1_VESTING MUIDEN

Visietekeningen Zuidelijke Schootsvelden/A1

datum: 2014/2015
auteur: MTD landschapsarchitecten
status: vastgesteld kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie

achtergrond

Naar aanleiding van de vele ruimtelijke ontwikkelingen, de verlegging van de A1 in het bijzonder, is een visietekening gemaakt van voor de inrichting van de zuidelijke schootsvelden op basis van de principes van het ontwikkelplan/handboek. Deze kaart vormt de basis van het integraal landschapsplan Schootsvelden Zuid.

3 ONTWERPSLAG

3.1 kwaliteiten van het landschap

slotenpatroon

vestinggracht

vechtoever

water

polder

natuurwaarden

vestingstad

dijk

muiderbos

zichtlijnen

groene zoom

bruggen

natuurlijke oevers

openheid

trekvaart

muiderslot

ijmeer

knotwilgen

bouw Vechtbrug 1965

luchtfoto vesting 1935

3.2 historische kaart als basis

Historisch gezien heeft de gemeente Muiden een zeer rijk landschap. Het bezit de beschermde status van UNESCO vanuit de Stelling van Amsterdam, is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en beschikt over het eigen ensemble van Muiderslot, vestingwallen, forten en bastions.

Evenals bij de reconstructie van de Vesting is de historische kaart leidend voor de inrichting van het landschap. Deze vertelt het verhaal van het landschap en toont de relatie tussen stad en land; vesting en schootsvelden. Door deze kaart als uitgangspunt te nemen blijven we zo dicht mogelijk bij de essentie van de plek en kunnen kunnen de karakteristieken versterkt en beleefbaar gemaakt worden ten behoeve van het totaalbeeld. Het is daarom essentieel dat alle resten van het huidige tracé van de A1 worden verwijderd en de gronden die worden teruggegeven aan het landschap worden teruggebracht op poldermaaiveld.

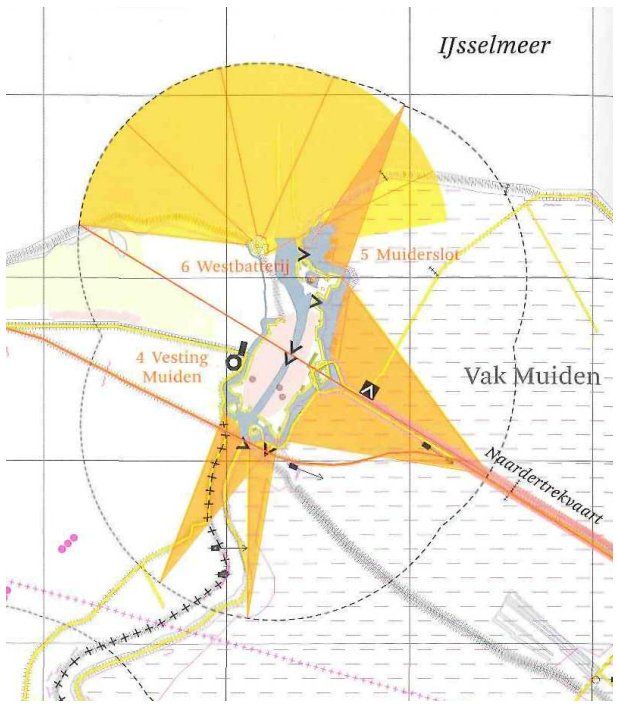

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (Atlas Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2009)

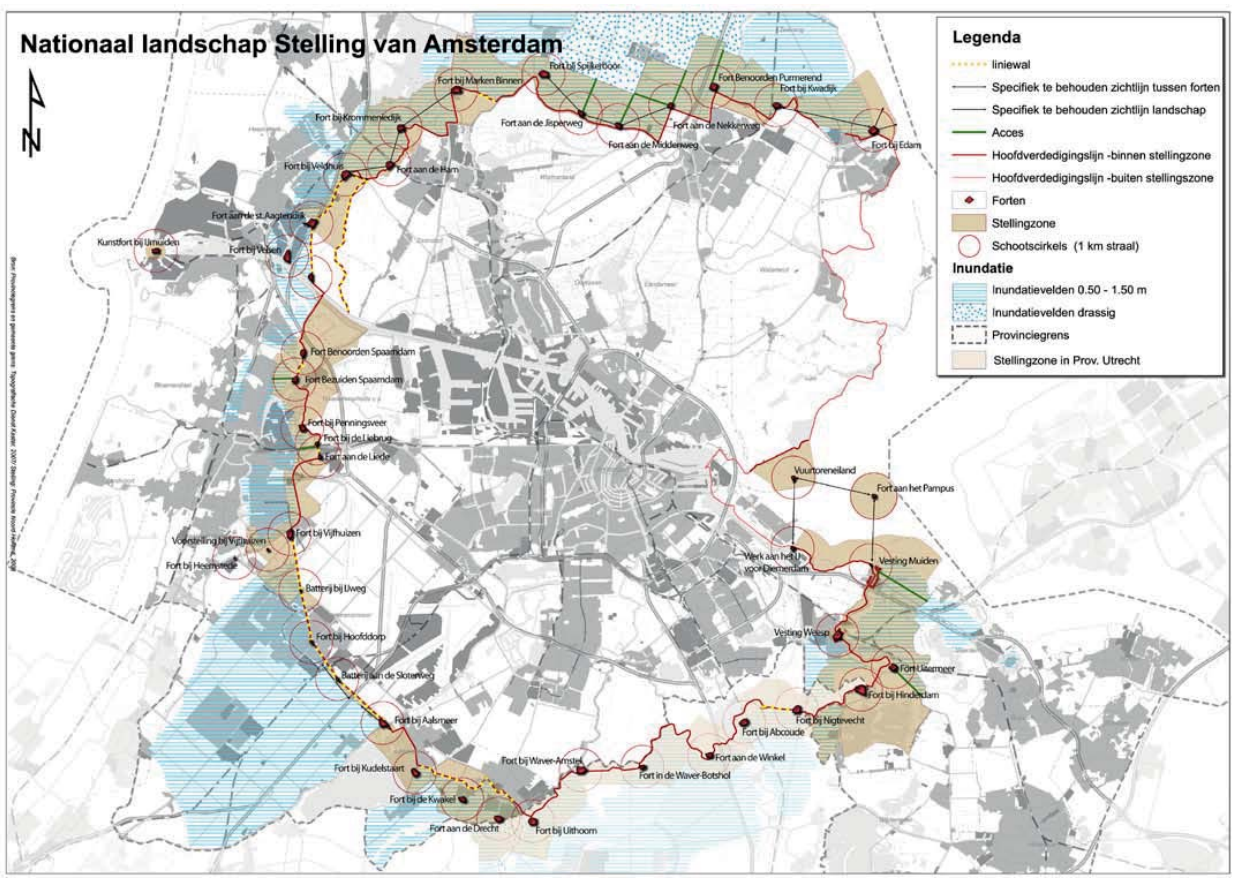

Bron: Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

1858.

Vesting Muiden.

ZUIDER ~ ZEE

Mond der Vecht

Havenlicht

Westhuiden

Kasteel

Riet

Oostsluis

Noordhof

Riet-polder.

Noord — polder.

BUSKRUID MOLEN DE KRYGSMAN.

Amsterdamsche Vaart

Weg naar den Buskruid molen

Sluiswg van Amsterdam

Loegem

HAVEN

Schepen

Gemeer

Jongen

Noord polder sloot

Noorder Vaart

Noord-polder-molen

STADSBOSCH

Begraaf plaats

Zuid — polder

Bloemendaler — polder.

VECHT

Schepen

Weg van Muiden

Noordsewer Vaart

Veendery in den Zuidpolder.

Hoogenhuis

Klein maar Rein

Hondswyker — polder

Klein Batavia

Bosch

Kreek weg van Muiden naar Weesp

Vecht genoegen

Veeloos

Veeloos

RIVIER DE

Poldermolen Bloemendaal

Werk in Hoop

Situatie plans van Vesting Muiden L.W. M.W. 9.te

Schaal van 25 El op den Duim (1/1000)

Gezien, den Hoofdingenieur,

Wilsens

kaart 1811-1832

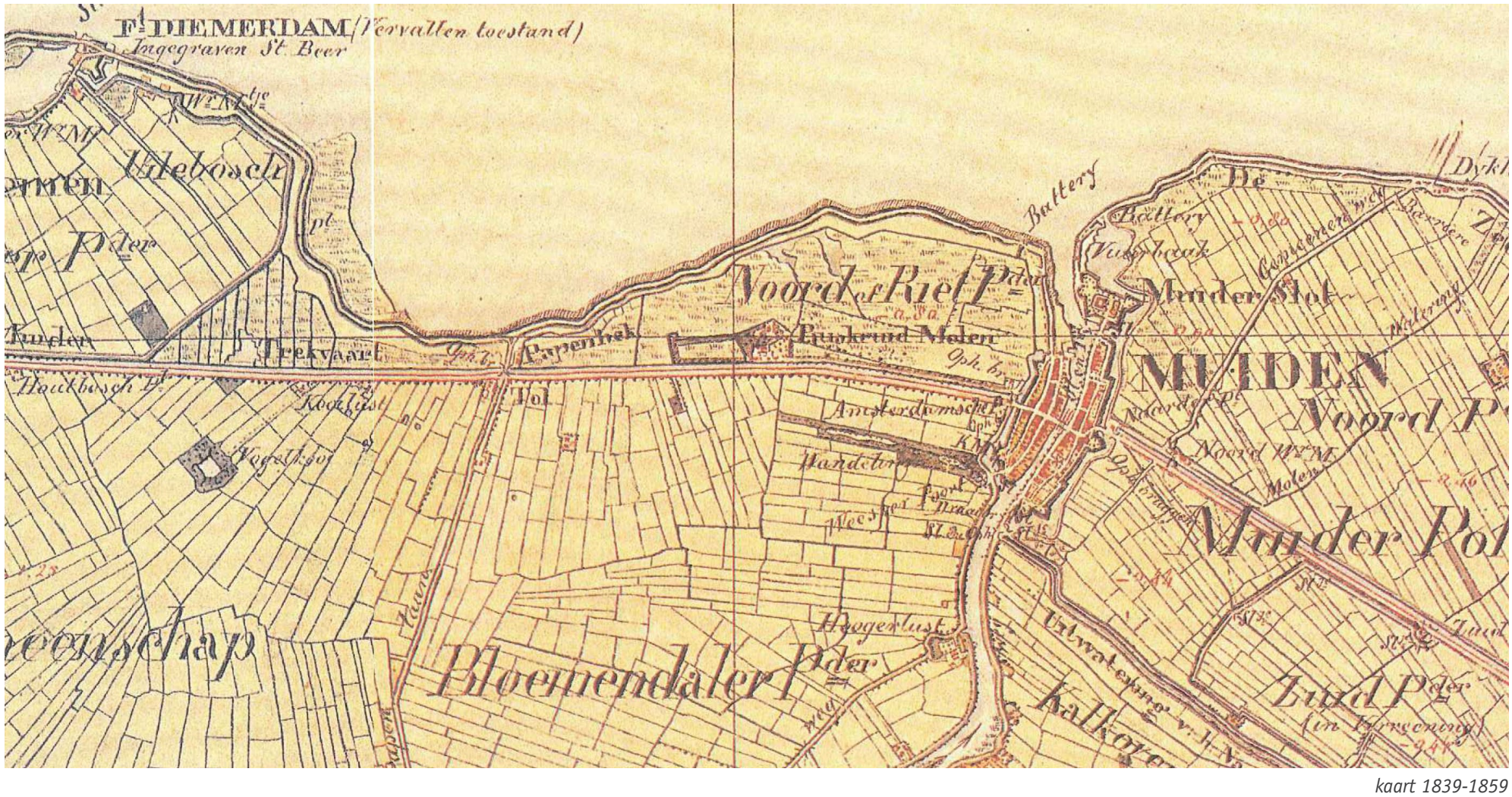

kaart 1839-1859

kaart 1863

Half-open ten westen van de Vecht vs open ten oosten van de Vecht

Er kunnen drie typische landschappen worden onderscheiden rondom de stad Muiden; het half-open landschap ten westen van de Vecht, de Vechtstrook en het open landschap ten oosten van de Vecht. De typerende structuren van de verschillende landschappen zoals water-beplantings- en zichtlijnen dienen zo ver mogelijk te worden doorgetrokken in het landschap en nieuwe ontwikkelingen hierin ingepast.

3.3 ontwerpprincipes

Het landschap rondom Muiden ligt tussen de A1 en de stad

Vanuit de historie gezien ligt de stad Muiden vrij in het landschap. De tegenstelling tussen stad en land is scherp en wordt benadrukt door de vestingwallen, de singelgracht en de beplanting langs de rand. Rondom de stad liggen de bijbehorende open polders met smalle poldersloten in karakteristieke kavelingsrichting. Nieuwe ingrepen worden zodanig ontworpen dat dit principe behouden en geaccentueerd wordt; wegen worden dus zo ver mogelijk van de stad af gelegd, volgen de kavelrichting en buigen op het laatste moment af richting de stad.

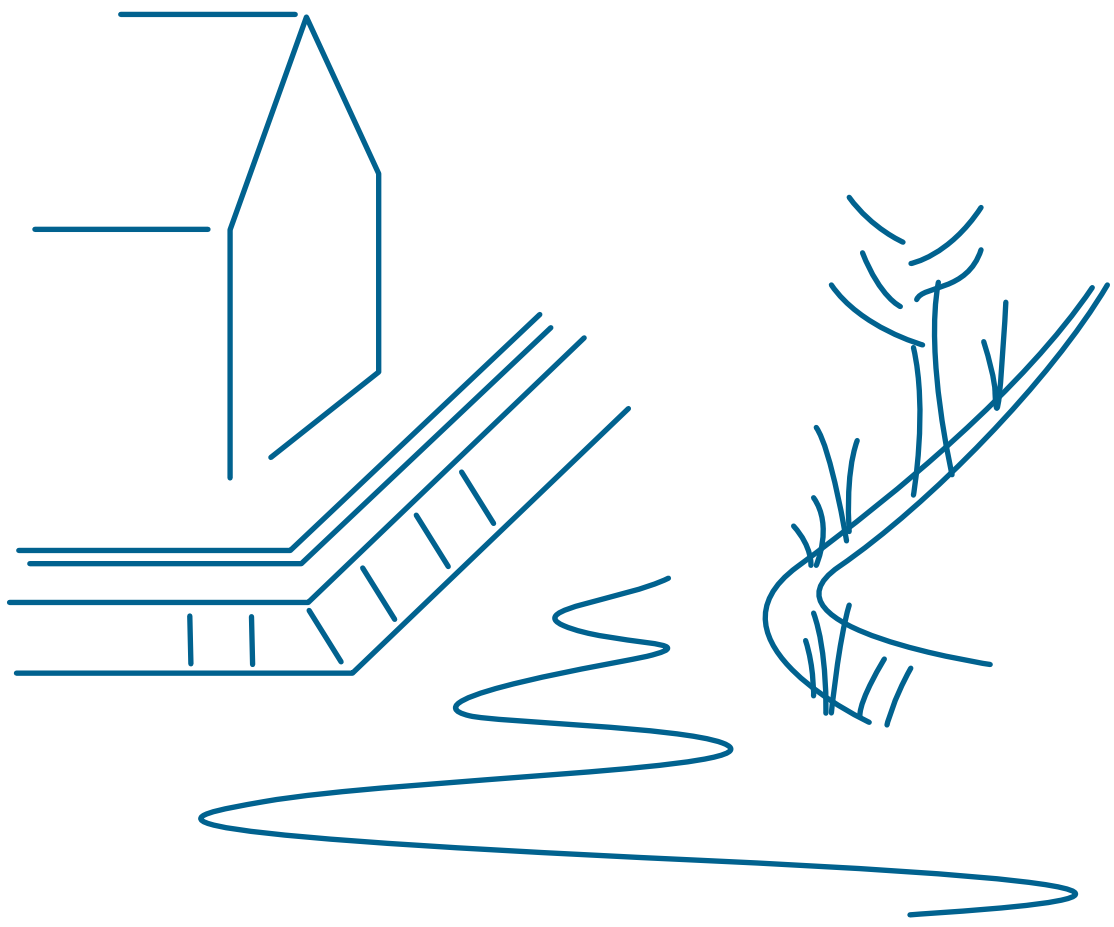

De strakke oevers van de vesting contrasteren met de natuurlijke oevers van het omliggende landschap

De vestingwallen worden in ere hersteld en verkrijgen wederom hun strakke rechtlijnige vorm waardoor het militaire karakter van de vesting wordt benadrukt. Inrichtingselementen zoals paden, meubilair, bruggen, trappen en beplanting zullen hiertoe onder andere een middel zijn. Om dit principe nog meer te accentueren wordt aan de overzijde en langs de Vecht de oever natuurlijk ingericht met zachtere oevers en meer natuurlijke beplanting zoals riet en knotwilgen zoals kenmerkend is voor het omliggende polderlandschap.

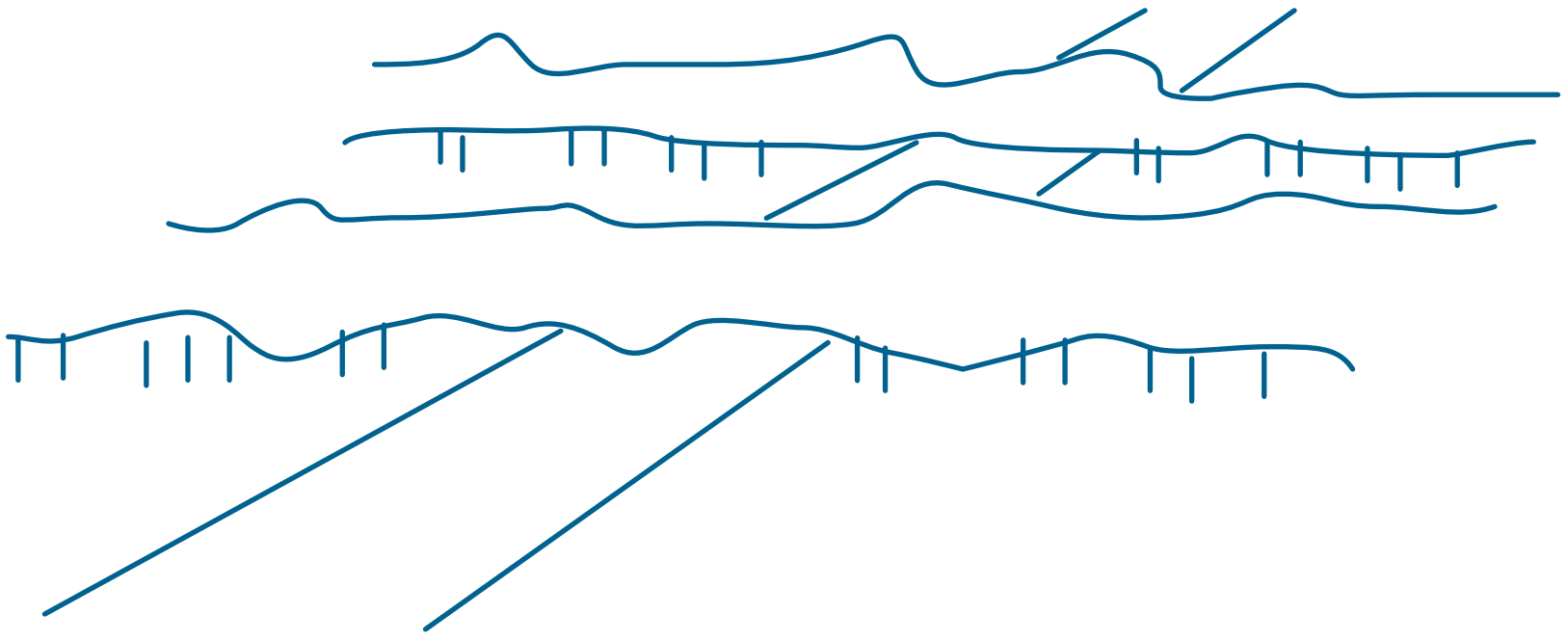

De A1 vormt geen barrière voor het landschap

Aan weerszijden van het tracé sluit het landschap op elkaar aan. Zo worden waterlopen en bosschages bijvoorbeeld doorgezet en ervaart de automobilist het landschap door er doorheen te rijden in plaats van erlangs.

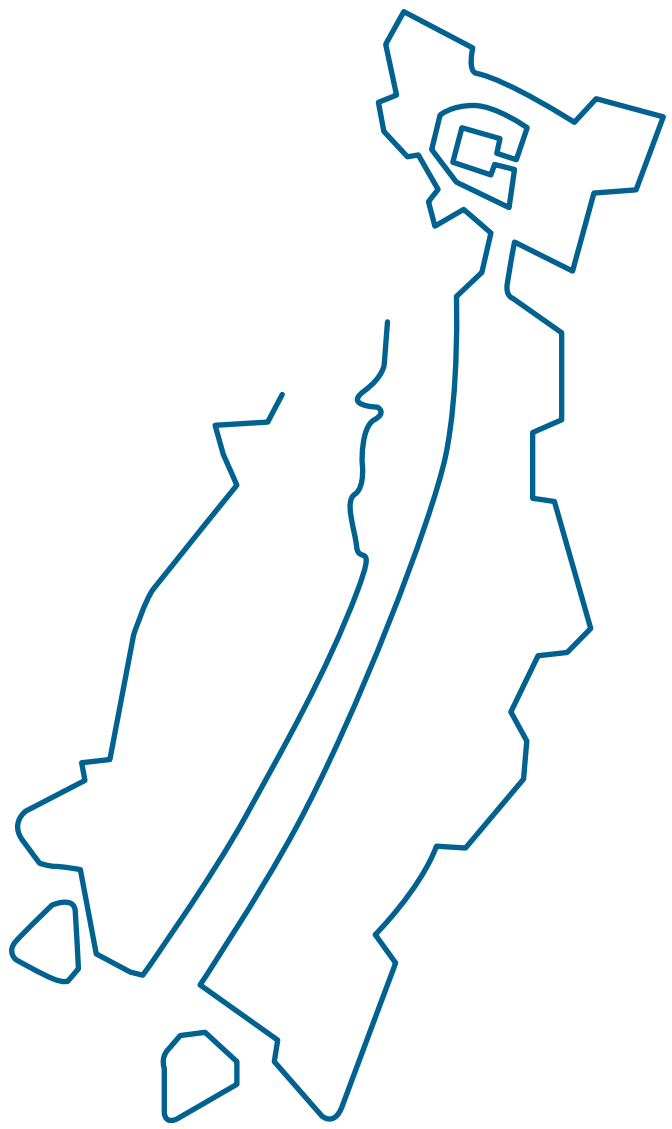

De historische kaart inspireert het landschapsontwerp

Met het vrijkomen van het landschap rondom Muiden ontstaat een belangrijke kans om het karakteristieke landschap rondom Muiden in ere te herstellen. Hiermee wordt ook het karakter en vooral de entree van Muiden benadrukt en versterkt. Daar waar mogelijk dient de historische kaart daarom als belangrijkste inspiratiebron voor landschapsontwerp, doch met een eigentijdse insteek.

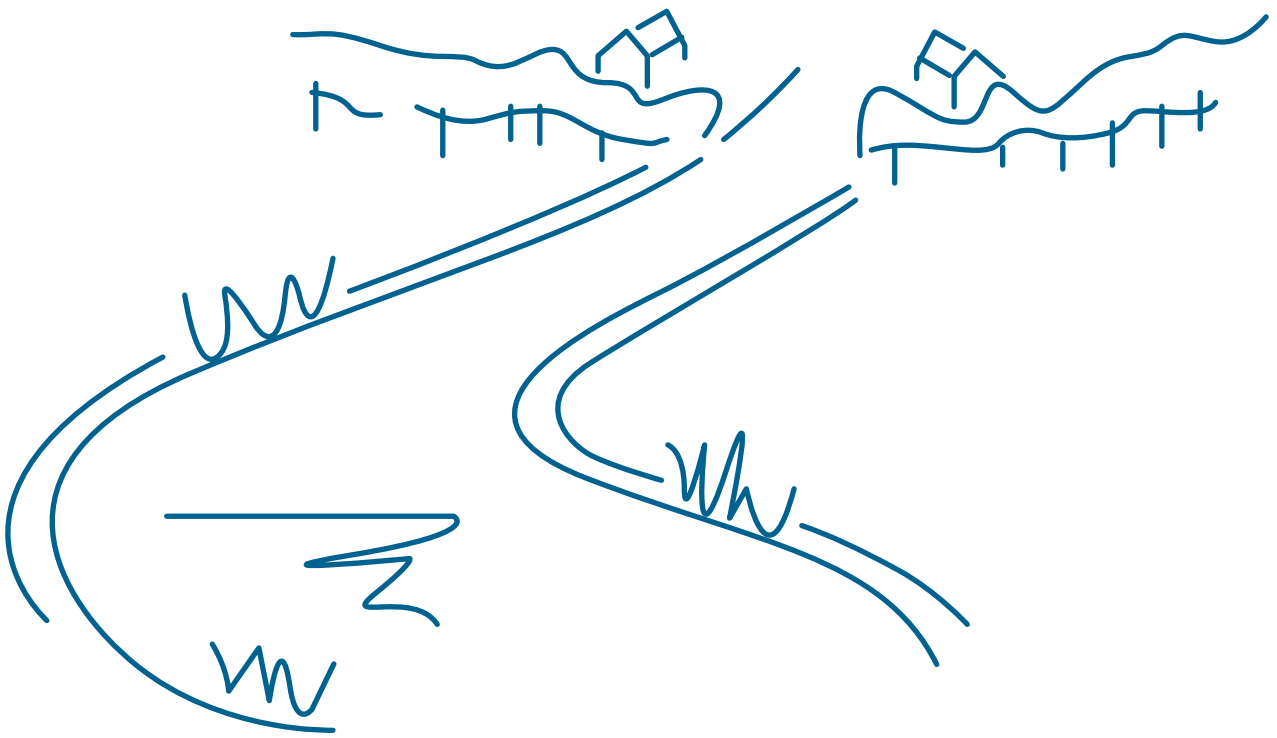

Groene rand rondom de bebouwing van Muiden, openheid bij de Vecht

Het zicht op Muiden is karakteristiek met een groene zoom rondom de bebouwing. In de beplanting worden ook voorzieningen zoals de parkeerplaatsen opgenomen om verrommeling te voorkomen. Hierdoor wordt ook een duidelijke overgang gemaakt tussen stad en landschap. Rondom de Vecht is het landschap open en het zicht wijds. Hierdoor zijn rivier en natuur optimaal beleefbaar en wordt het zicht op (de entree van) Muiden geaccentueerd.

PLANKAART VISIE A1_ VESTING MUIDEN

Met het vrijkomen van de gronden waarop het huidige traject gelegen is ontstaat een grote kans voor Muiden als vestingstad én haar relatie met het landschap. In de eerste plaats is aan de zuidzijde herstel van de vestinggracht en wallen mogelijk. Tevens kan de entree van Muiden, zowel via de Vecht als met de auto, worden vormgegeven en ingericht op zodanige wijze dat de kwaliteiten van de stad en het landschap optimaal benut en beleefbaar gemaakt worden.

Het uitgangspunt van de visie is dat de vesting Muiden en haar karakteristieke landschap optimaal beleefbaar wordt en dat de (cultuur)historische onderlegger bepalend is voor de (her)inrichting van het landschap en de inpassing van de ontwikkelingen die er spelen.

visie

In de plankaart visie A1_vesting Muiden zijn de grootste ontwikkelingen die spelen in het gebied (Weguitbreiding A1/A6, Bloemendalerpolder, Bredius, Verder met de Vesting) samengevoegd in één plankaart. Deze plankaart is verder doorontwikkeld door de verschillende plannen ruimtelijk in te passen volgens de ambitie van de gemeente muiden en aan te vullen waar knelpunten en missende elementen waren. Het resultaat is het totaalbeeld zoals hiernaast afgebeeld. Op 12-02-2015 is deze kaart vervolgens vastgesteld in het overleg met het kwaliteitsteam Hollandse Waterlinie en als vertrekpunt aangenomen voor het uitwerken van het landschapsplan van de Zuidelijke Schootsvelden.

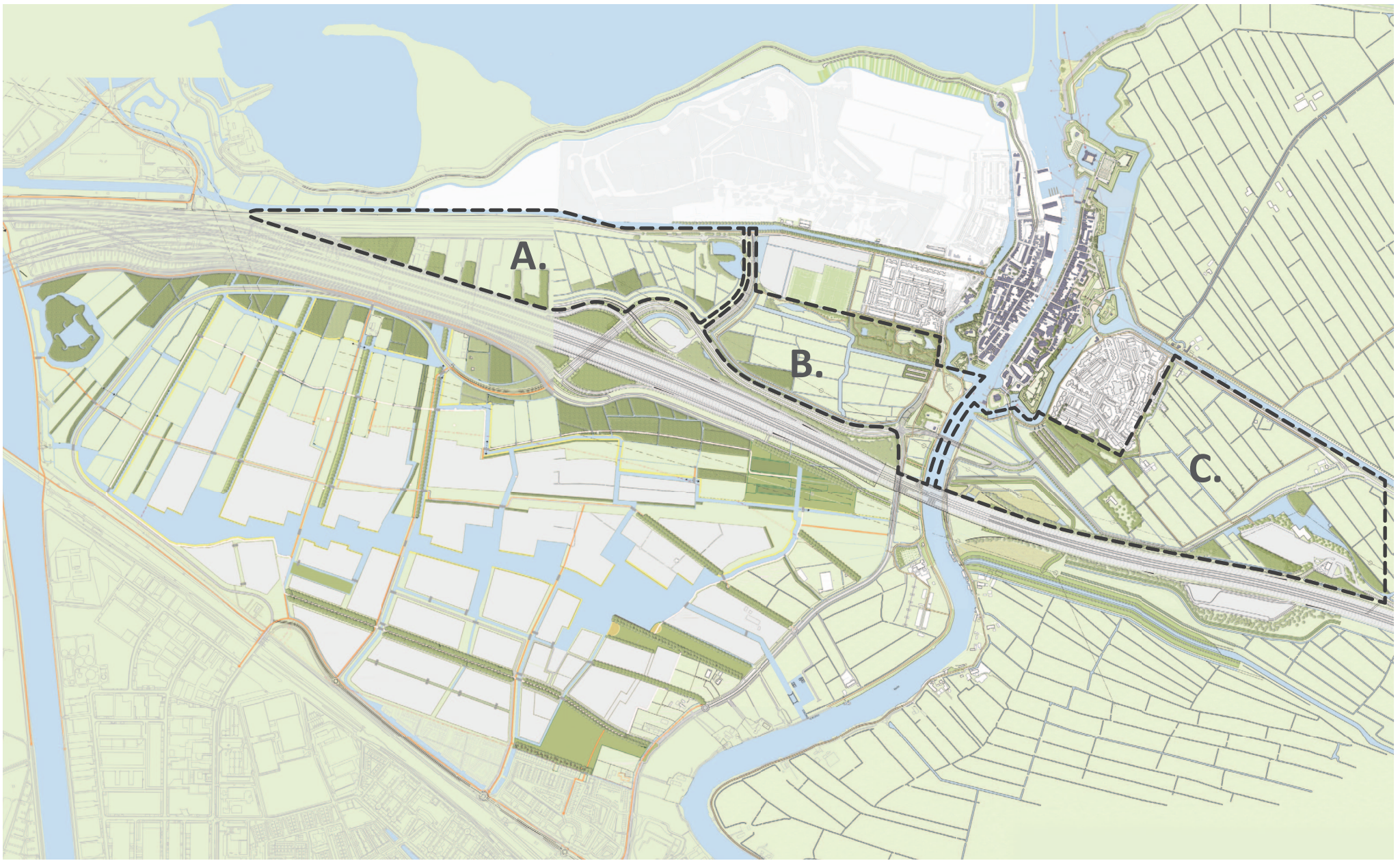
A.
B.
C.

5 INTEGRAAL LANDSCHAPSPLAN SCHOOTSVELDEN ZUID

5.1 definitie

Om van de visietekening tot een breedgedragen integraal landschapsplan te komen is het van belang juiste ontwerpprincipes te formuleren. Deze vindt u in voorgaand hoofdstuk en zijn gebaseerd op een analyse van eerder verschenen beleids- en visiedocumenten en een aanvullende ruimtelijke analyse van MTD.

Voor de daadwerkelijke inrichting speelt een groot aantal vraagstukken van o.a. infrastructurele, waterhuishoudkundige en cultuurhistorische aard. Overleg is gepleegd met o.a. SAAone, Rijkswaterstaat, Waternet en verkeerskundigen om tot een breed gedragen eindresultaat te komen.

In iedere, en dus ook volgende, detailfasen zullen inrichtingsvraagstukken aan de orde komen, waarbij het van belang is de oplossing te vinden in de historische onderlegger en te denken vanuit de beleving van het landschap.

Het integraal landschapsplan is opgedeeld in drie deelgebieden, zoals hiernaast weergegeven.

(1) POLDERSLOOT

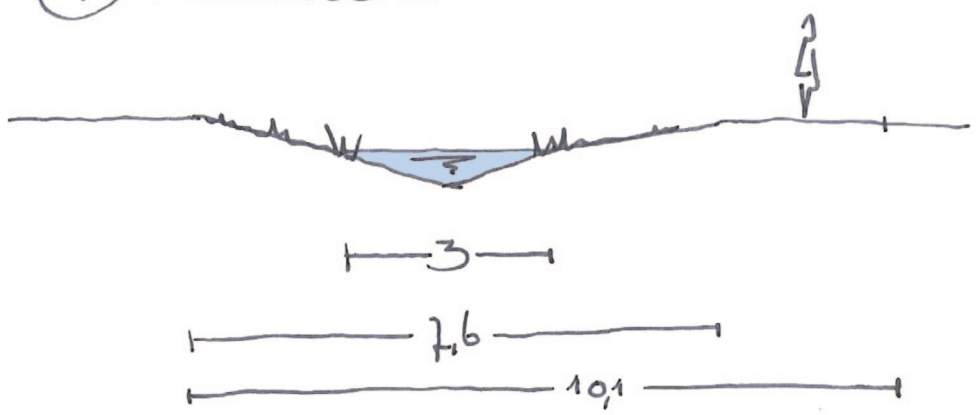

(2) RINGSLOOT

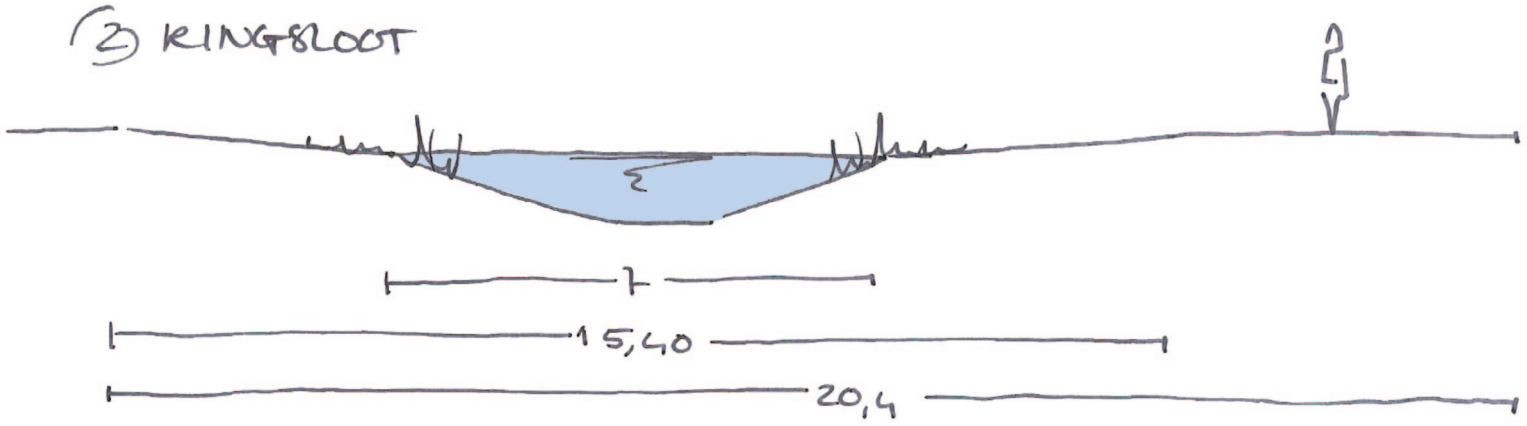

(3) WATERLOOP

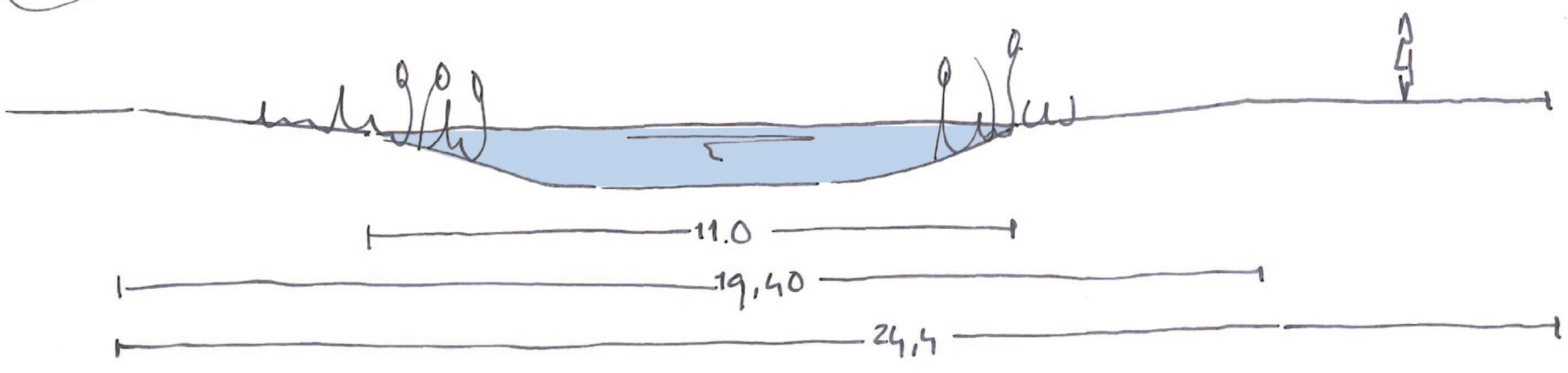

Op basis van het Waterbeheerplan TB SAA zijn 3 slootprofielen vastgesteld voor de landschapsinrichting van de zuidelijke Schootsvelden. Hiermee kan een hierarchie worden aangebracht in de landschappelijke structuur waardoor het (historische) landschap leesbaar wordt.

De smalste variant is bedoeld voor de polderstructuur die verwijst naar de historische situatie. De middelste variant is toepasbaar voor bijvoorbeeld ringsloten; structuren van een hogere landschappelijke order die niet direct terug verwijzen naar de historische situatie. De breedste variant geeft ruimtelijk vorm aan hoofdstructuren van het waternetwerk,

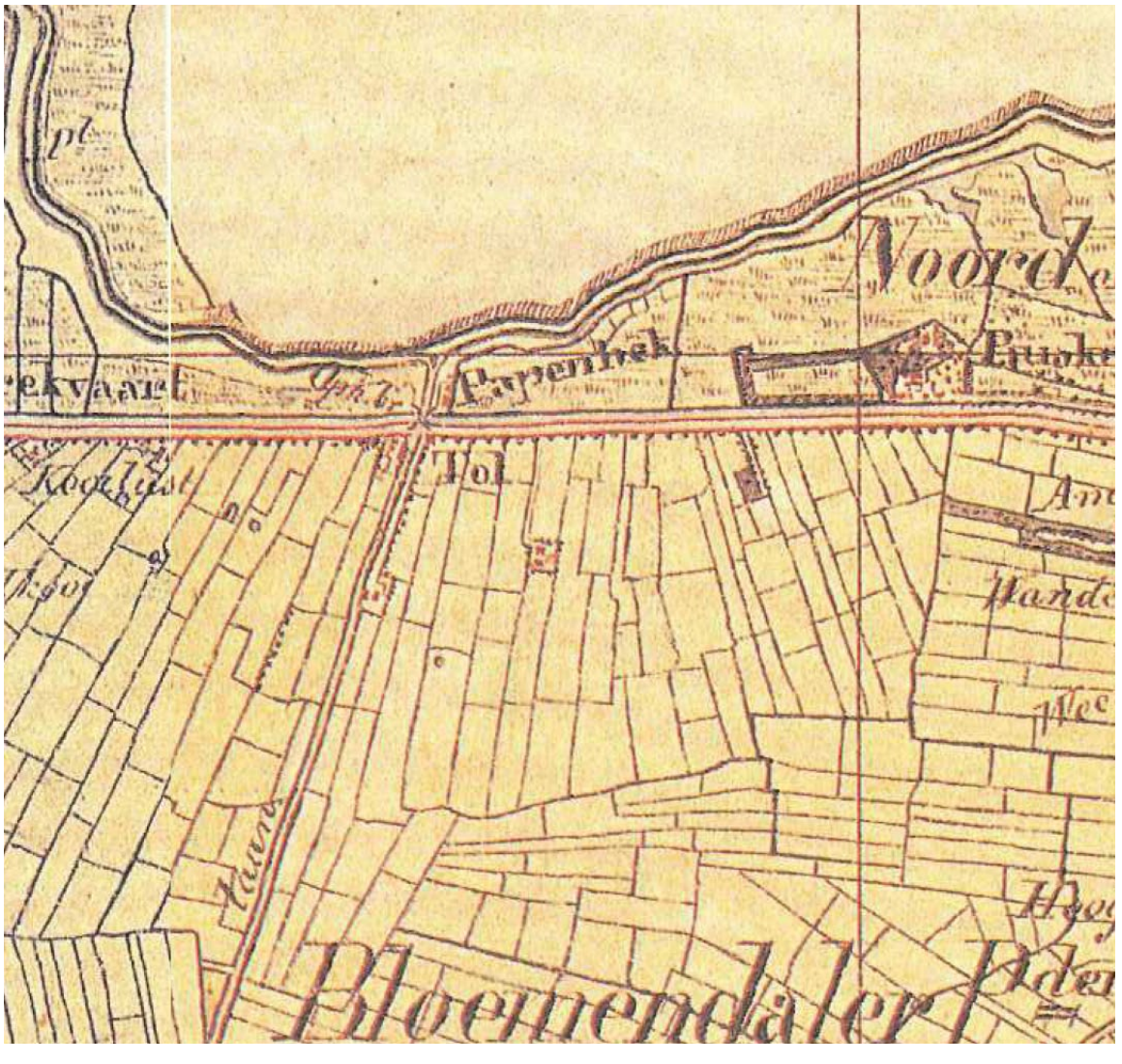

kaart 1839-1859

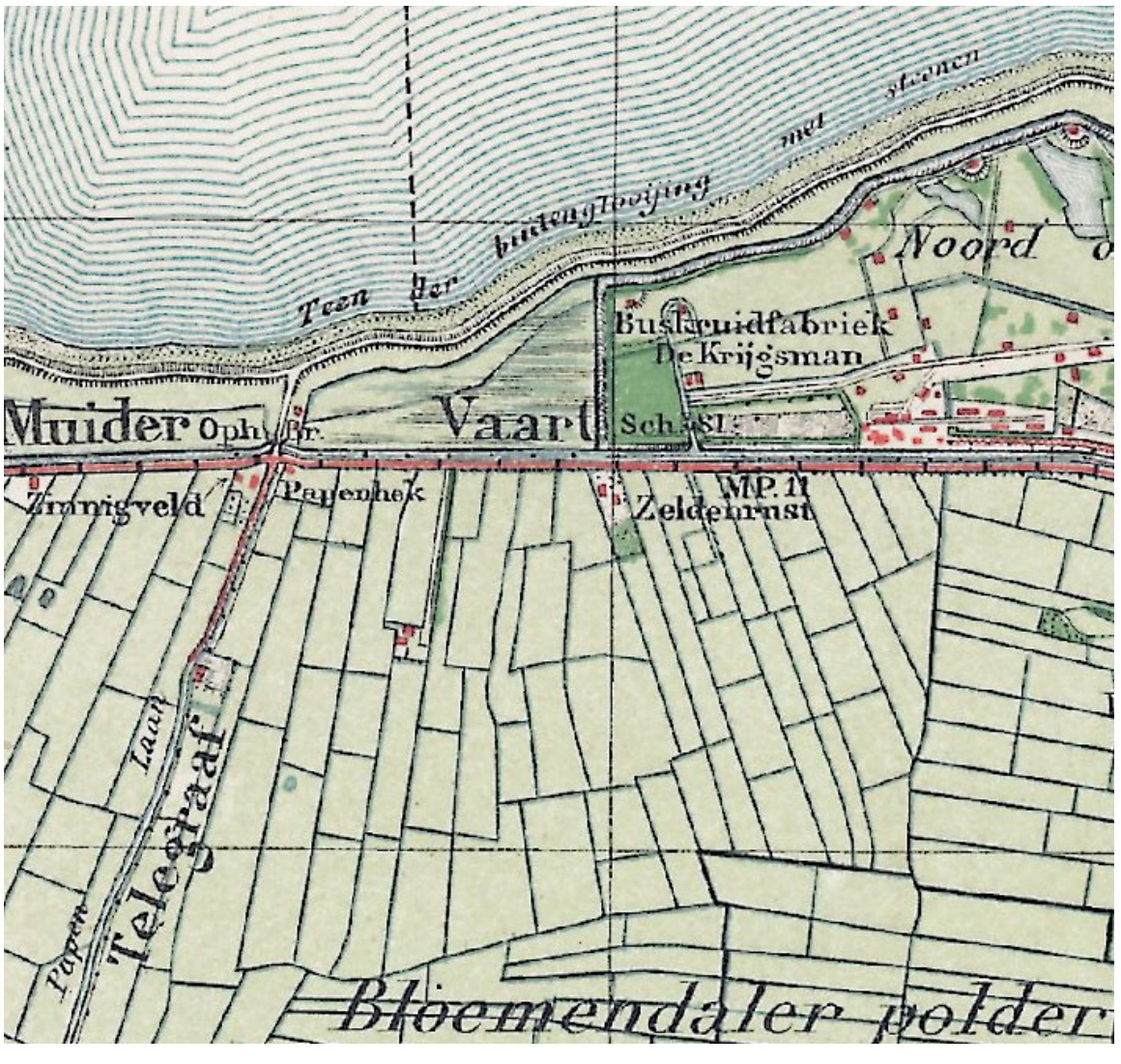

kaart 1911

5.2 landschapsplan Schootsvelden Zuid A

De verkavelingsstructuur in deelplan A is zo veel mogelijk teruggebracht tot de historische situatie. De fijnmazige structuur wordt vormgegeven door sloten van de smalste orde. Ook de waterplas in het noord-oosten voegt zich naar de verkaveling. Een ringsloot is toegevoegd ten behoeve van de afwatering, welke breder is en dus duidelijk van een andere landschappelijke orde is. Twee bredere watergangen zijn terug te vinden in dit deelplan, welke verwijzen naar een hoofdwatergang uit de historische situatie.

Essentieel is dat het landschap aan weerszijden van de snelweg één is zodat de automobilist door het landschap heen rijdt in plaats van erlangs. Hier zijn strategisch geplaatste bospercelen ingezet om de relatie tussen het landschap aan weerszijden ruimtelijk vorm te geven. Tevens ontstaan hierdoor zichtlijnen naar de open polder.

De lijn van de Muidertrekvaart is sterk aanwezig in het landschap. Deze blijft behouden en wordt versterkt.

1:4000

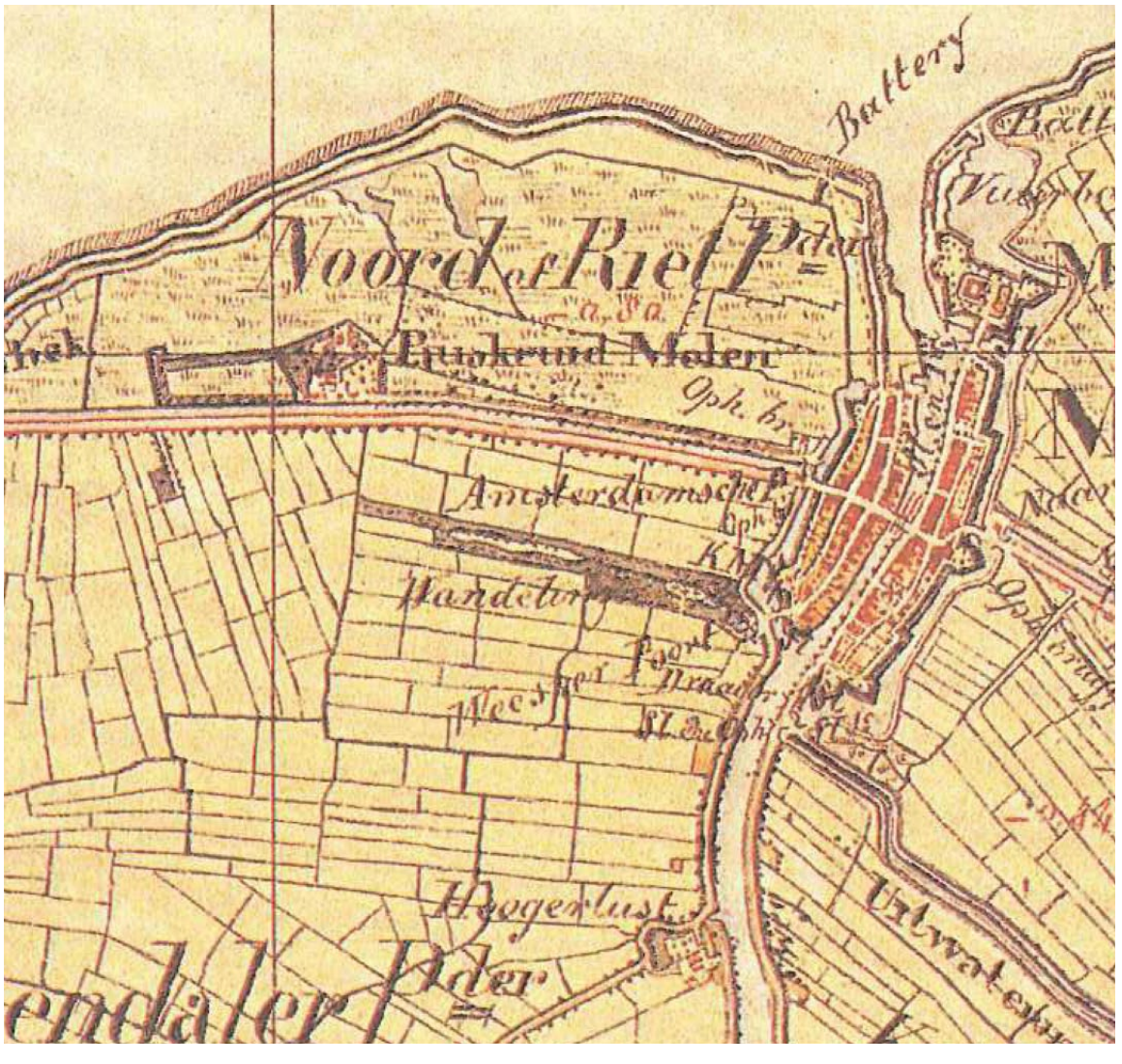

kaart 1839-1859

kaart 1811-1832

5.3 landschapsplan Schootsvelden Zuid B

De groenstructuur van het Muiderbos is in westelijke richting uitgebreid volgens de structuur van de historische kaart. Het verlengstuk van het Muiderbos krijgt hierbij een heel eigen karakter. Hier liggen ook de toekomstige voetbalvelden, die insteken in de groenstructuur. De vijverstructuur is zo ver mogelijk terug gebracht naar de historische situatie inclusief omringende begroeiing op de kavels. Ook de padenstructuur wordt zo veel mogelijk hersteld. Met deze ingreep wordt de aanwezigheid van een voormalige buitenplaats ruimtelijk gemaakt en de groene zoom rondom Muiden verstevigd. Dit lineaire landschap legt tevens een recreatieve en representatieve connectie tussen het buitengebied en de stad en vormt een barrière tussen de stad en de waterlandtak. Essentieel onderdeel van deze ingreep is het aanhelen van het Muiderbos op de plek waar zich de huidige afslag bevindt.

De parkeerplaats wordt opgenomen in de verkavelinggstructuur en ligt iets los van het Muiderbos zodat haar ruimtelijke contour behouden blijft. De parkeerplaats wordt stevig ingeplant zodat deze ruimtelijk wordt opgenomen in de groene zoom rondom Muiden.

De verkavelingsstructuur in deelplan B is evenals in de andere deelplannen gebaseerd op de historische situatie met smalle sloten en een ringsloot. Hier loopt ook een brede watergang door het landschap welke is gebaseerd op de historische hoofstructuur en tevens een barrière vormt tussen de stad en de waterlandtak.

Langs de vecht is het vrije zicht op Muiden uitgangspunt. Er wordt een zo natuurlijk mogelijk beeld nagestreeft met, met name aan de westzijde, natuurlijke oevers.

In dit deelplan worden evenals in deelplan A bospercelen ingezet om een ruimtelijke relatie te leggen tussen de waterlandtak en de Bloemendalerpolder.

De toerit naar de Krijgsman is ondergeschikt aan het landschap. De rijbanen worden zo compact en rechtlijnig mogelijk vormgegeven. Over de Muidertrekvaart komt een ophaalbrug welke de lineaire landschappelijke lijn van de vaart benadrukt. In het tracébesluit is onvoldoende rekening gehouden met de ontwikkeling Krijgsman. De aanleg van de afrit naar de Krijgsman is niet opgenomen in het contract met SAAone en het is daarom van belang dat deze tijdig en juist georganiseerd wordt.

1:4000

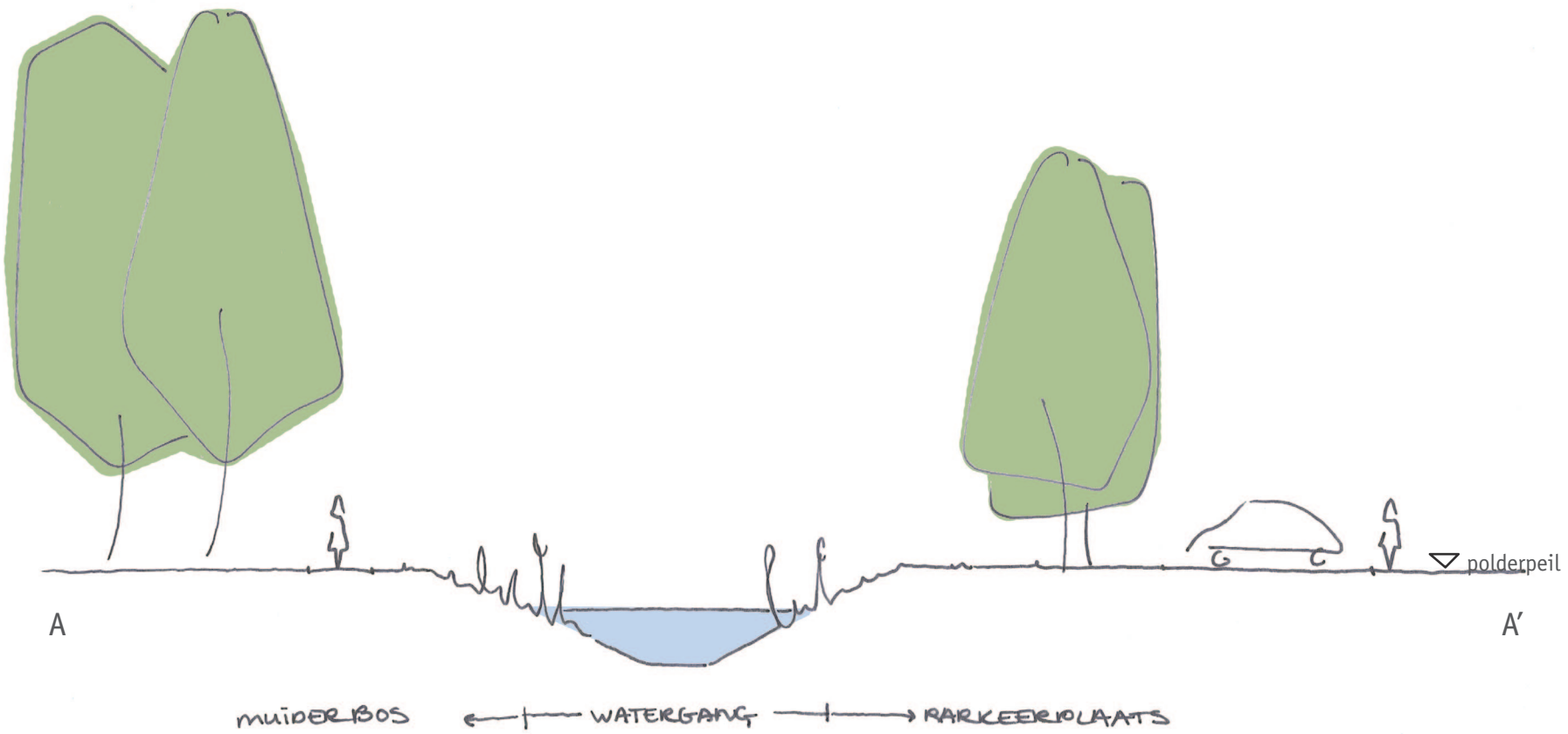

profiel Muiderbos - parkeerplaats

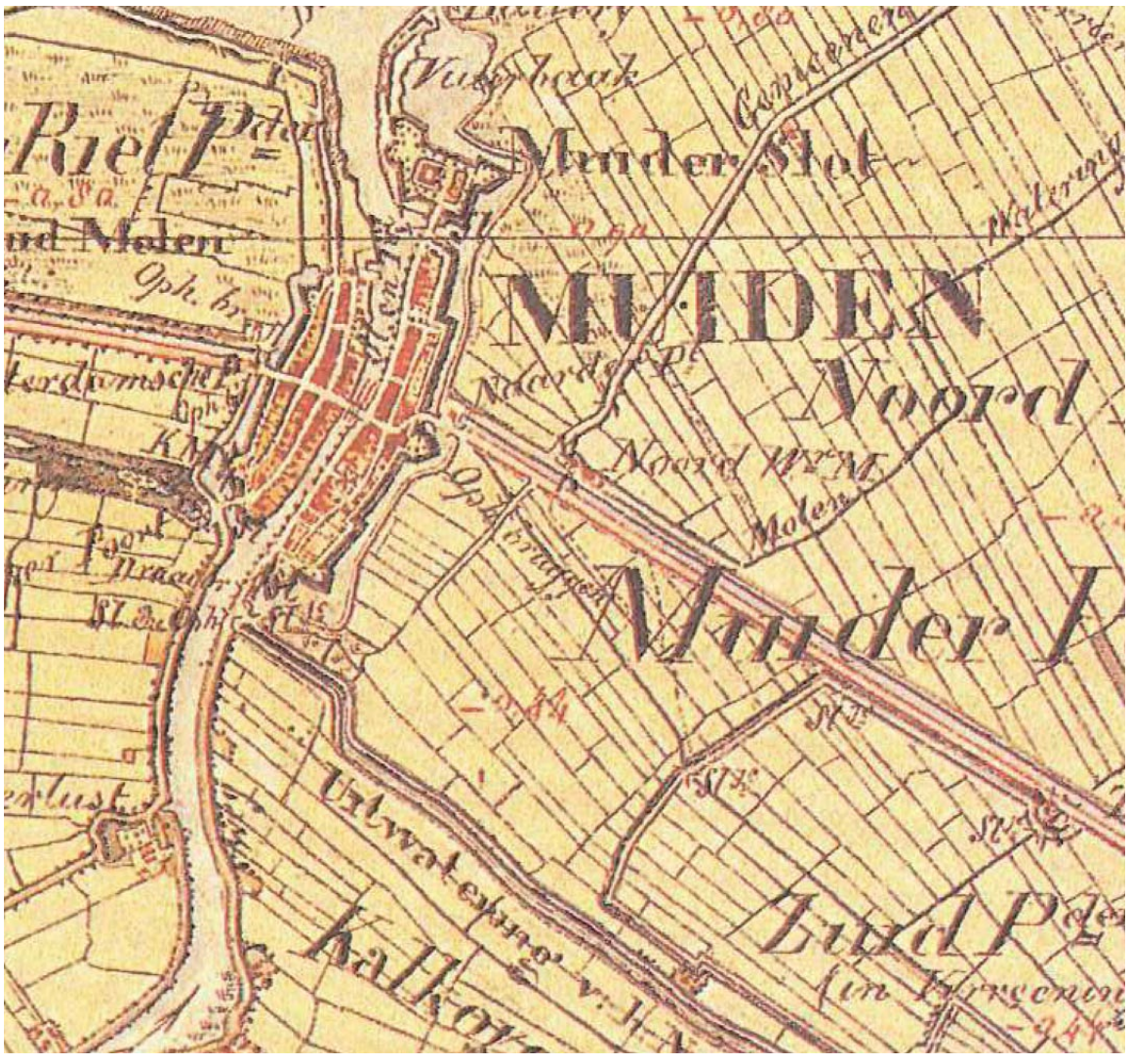

kaart 1839-1859

5.4 landschapsplan Schootsvelden Zuid C

Door het verleggen van de Mariahoeveweg bij de stad vandaan wordt ruimte gegeven aan het open polderlandschap, de schootsvelden ten zuidwesten van Muiden. De weg volgt de verkaveling in haar beweging naar Muiden toe/ af en vervolgt haar route langs de A1 en boven de rustplaats langs. In lijn met het karakter van de polder wordt de weg beplant met knotwilgen. Langs de Mariahoeveweg zal aan de zijde van de polder een fietspad komen dat iets verlaagd is ten behoeve van de veiligheid van de fietsers en de beleving van het landschap.

De af/ toerit naar Muiden is rechtlijnig vormgegeven en volgt de verkaveling. Hierdoor blijft de leesbaarheid van het landschap leidend en rijdt men door het landschap Muiden binnen. Bij de T-splitsing heeft men een duidelijke keuze; Muiden (linksaf), Muiderberg (rechtsaf) of parkeerplaats (rechtdoor).

De parkeerplaats ligt in de kavelrichting tegen de uitbreiding van Muiden aan, waardoor het zicht op de Vesting Muiden vrij gehouden wordt. Dit wordt tevens bereikt door het geheel op polderniveau te leggen. Door de parkeerplaats stevig in te planten behoort deze ruimtelijk gezien bij de groene zoom rondom Muiden.

De dijk bij Fort H is vormgegeven in lijn met de oorspronkelijke situatie met zachte oevers. De waterlijn aan de overzijde van Fort H is volgens de historische situatie.

Het fietspad over de Spieringbrug vervolgt haar weg everwijdig aan de af/ toerit naar Muiden.

De Fata Morgana wordt ingepast in de verkaveling en rondom ingeplant volgens het principe van een eendenkooi. De toerit bevindt zich in het zuiden, vanaf de verlegde Mariahoeveweg.

1:4000

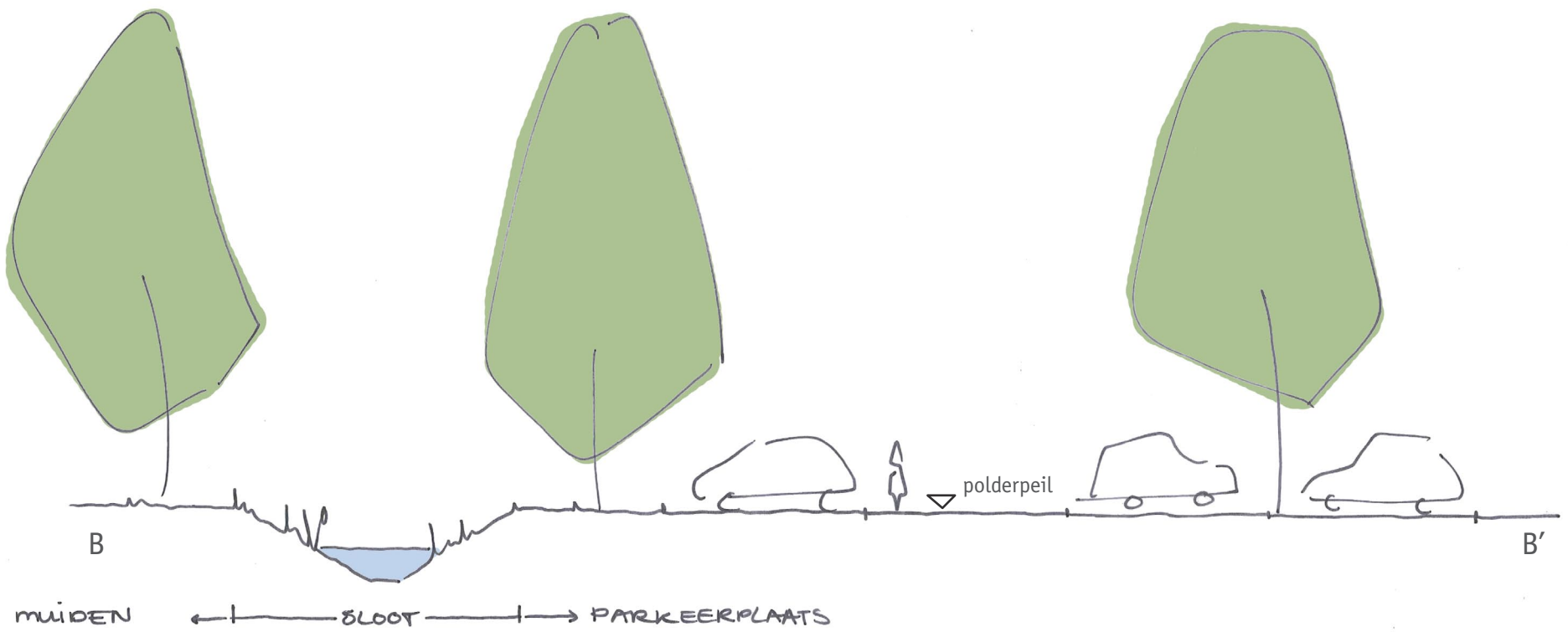

profiel Muiden Zuidpolder - parkeerplaats

profiel nieuwe Mariahoeveweg en fietspad

5.5 peilvakscheidingen en ecologie

ecoduct of faunapassage (indicatief)

waterlandtak

natuurlijke oever

peilvakscheiding

5.6 recreatieve routes

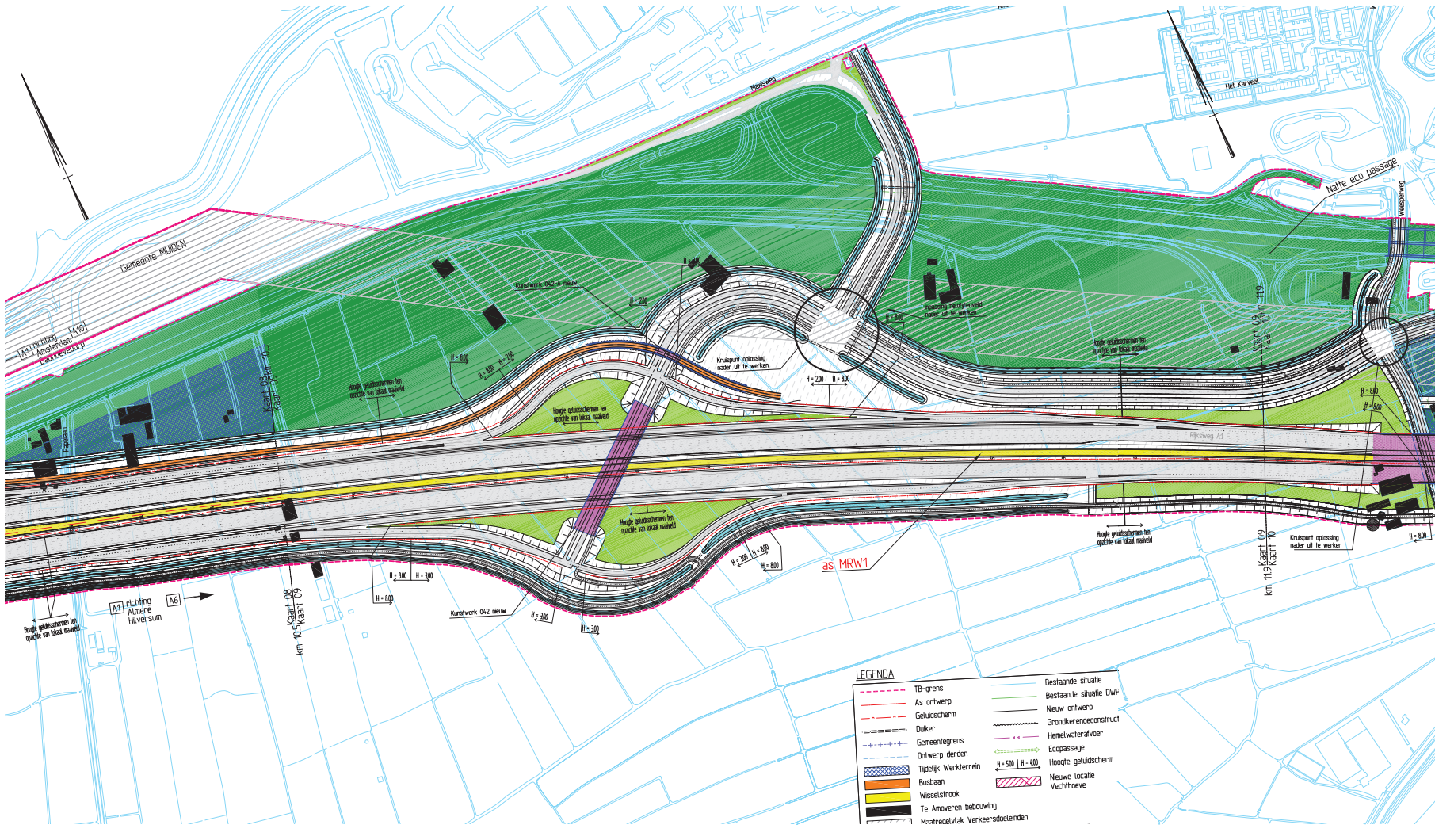
Gemeente MUIDEN
A1 richting Amsterdam
A10
Maarssenbroek
Maarsweg
Het Karveel
Natte eco passage
Maarssenweg
Kaart 08
Kaart 09
Kaart 10
km 105
km 110
Kaart 09
Kaart 10
Parkeer
Kunstwerk 042-a nieuw
Kunstwerk 042 nieuw
Kruispunt oplossing nader uit te werken
Hoogte geluidschermen ten opzichte van lokaal maaiveld
H = 800
H = 300
H = 200
H = 400
Rijkswaterstaat A1
as MRW1
A1 richting Almere Hilversum
A6
LEGENDA
TB-grens
As ontwerp
Geluidscherm
Duiker
Gemeentegrens
Ontwerp derden
Tijdelijk Werkterrein
Busbaan
Wisselstrook
Te Amoveren bebouwing
Maatregelvlak Verkeersdoeleinden
Bestaande situatie
Bestaande situatie DWF
Nieuw ontwerp
Grondkerendeconstruct
Hemelwaterafvoer
Ecopassage
Hoogte geluidscherm
Nieuwe locatie Vechthoeve

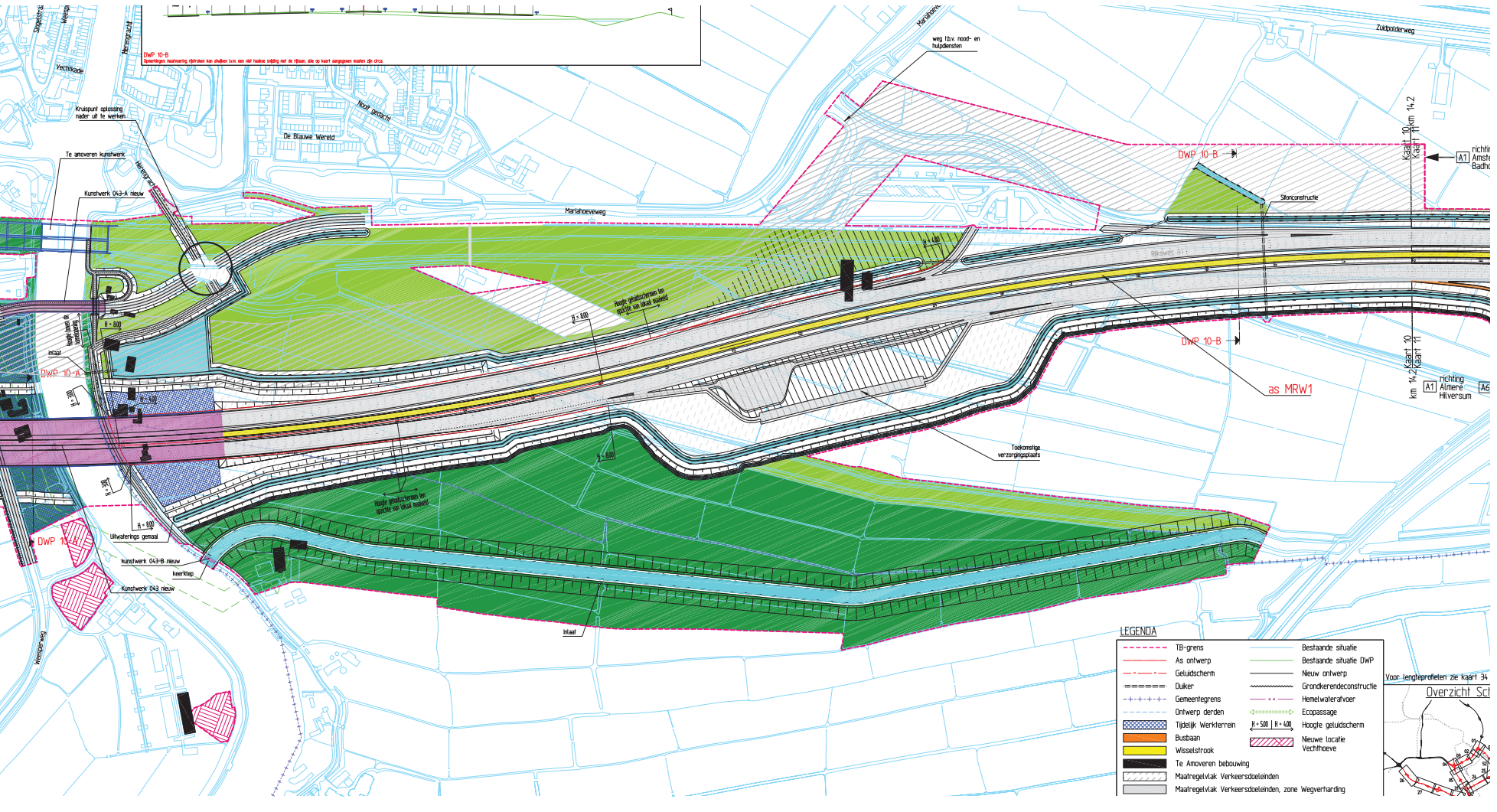

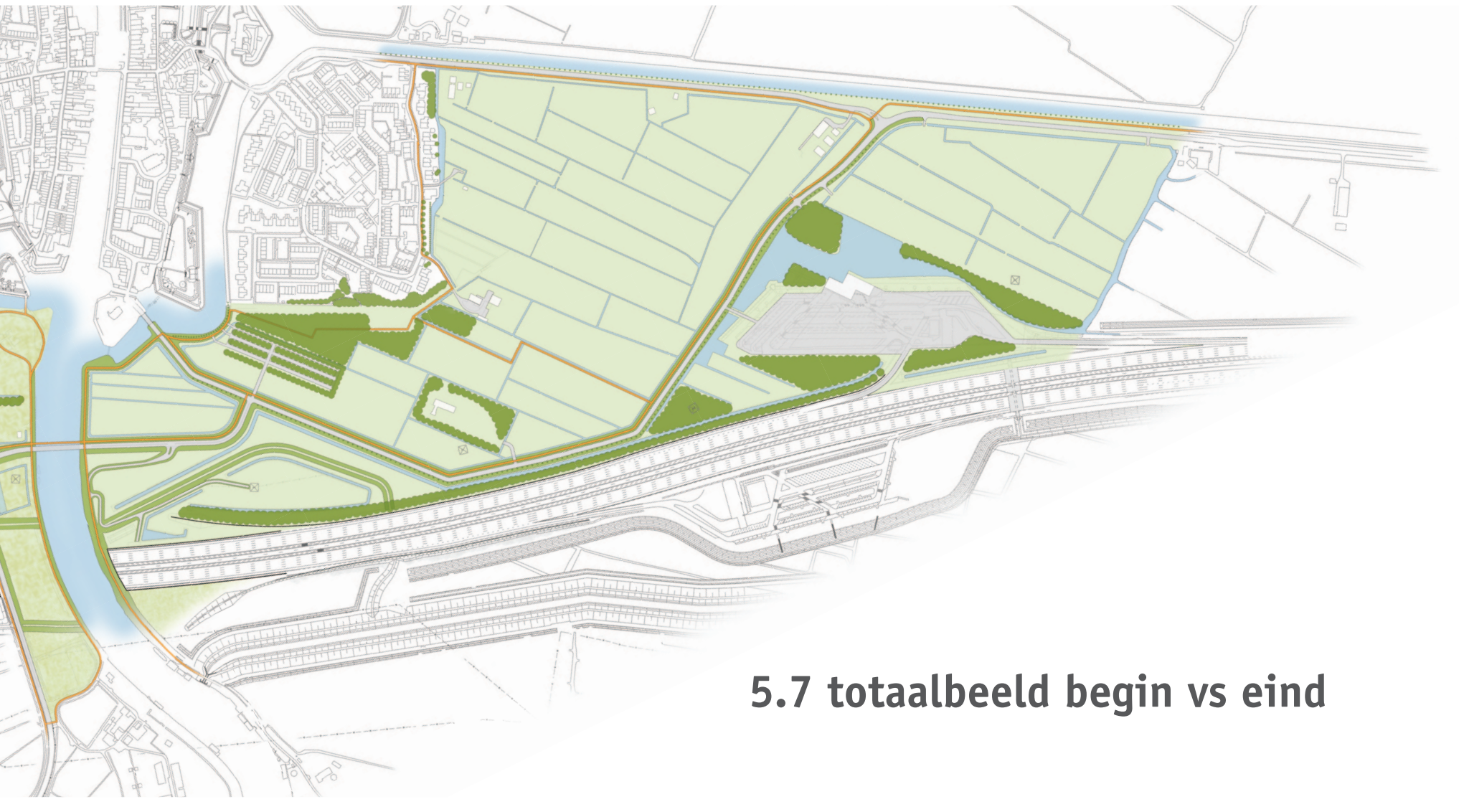

5.7 totaalbeeld begin vs eind

COLOFON

opdrachtgever:
Gemeente Muiden

planteam:

Frank Meijer	landschapsarchitect en supervisor/ MTD landschapsarchitecten
Niels van den Hoogen	technisch adviseur en projectleider / MTD landschapsarchitecten
Sabine van Ruijven	landschapsarchitect/ MTD landschapsarchitecten
Mathé van Kranenburg	ontwerper/ MTD landschapsarchitecten
Christiaan van Zanten	beleidsmedewerker ruimtelijke ordening en volkshuisvesting/ gemeente Muiden

met dank aan de volgende partijen voor hun advisering:
Aannemerscombinatie SAAone
AGV/Waternet - Caroline Moore
Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie
Provincie Noord-Holland
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Rijkswaterstaat
Sylvia Karres (Karres + Brands)

MTD LANDSCHAPSARCHITECTEN Since 1998

's-Hertogenbosch
- concept - mei 2015